

úplné znění

ZÁKONY II. 2025

Občanský soudní řád

Živnostenský zákon

**Zákon o Policii České
republiky**

Zákon o správních poplatcích

Upozornění na změnu:

Občanský zákoník

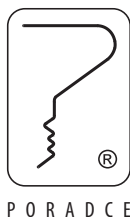
Tiskový zákon

Trestní zákoník

Trestní řád

Správní řád

Soudní řád správní

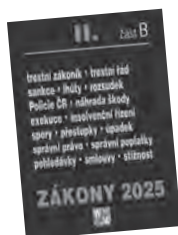
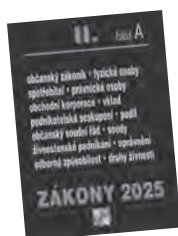

PORADCE

úplná znění zákonů po novelách **AKTUALIZACE** **K ZÁKONŮM II/2025**

Změněná ustanovení jsou v textu vyznačena tučným písmem.

Obsah:

- 1. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád 3**
po novele zákonem č. 77/2025 Sb.
(první novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 78/2025 Sb.
(druhá novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 152/2025 Sb.
(třetí novela) účinnost: 1. října 2025, 1. září 2026, 1. září 2027
po novele zákonem č. 176/2025 Sb.
(čtvrtá novela) účinnost: 1. ledna 2026
- 2. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
(živnostenský zákon) 117**
po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
(druhá novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 220/2025 Sb.
(třetí novela) účinnost: 1. ledna 2026 a 1. ledna 2028
- 3. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky 196**
po novele zákonem č. 78/2025 Sb.
(první novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 173/2025 Sb.
(druhá novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
(třetí novela) účinnost: 1. července 2025
po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
(čtvrtá novela) účinnost: 1. ledna 2026
po novele zákonem č. 230/2025 Sb.
(pátá novela) účinnost: 1. srpna 2025 a 1. července 2027
- 4. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích 232**
po novele zákonem č. 52/2025 Sb.
(čtvrtá novela) účinnost: 1. března 2025

po novele zákonem č. 70/2025 Sb.
(pátá novela) účinnost: 1. dubna 2025

po novele zákonem č. 79/2025 Sb.
(šestá novela) účinnost: 1. července 2025

po novele zákonem č. 130/2025 Sb.
(sedmá novela) účinnost: 1. července 2025, 1. ledna 2026

po novele zákonem č. 152/2025 Sb.
(osmá novela) účinnost: 1. října 2025

po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
(devátá novela) účinnost: 1. července 2025

po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
(desátá novela) účinnost: 1. ledna 2026 a 15. července 2025

po novele zákonem č. 230/2025 Sb.
(jedenáctá novela) účinnost: 1. srpna 2025

Upozornění na změnu:

- 5. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník** 314
po novele zákonem č. 78/2025 Sb.
po novele zákonem č. 176/2025 Sb.
- 6. Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání
periodického tisku a o změně některých dalších zákonů
(tiskový zákon)** 315
po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
- 7. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník** 316
po novele zákonem č. 220/2025 Sb.
- 8. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád** 317
po novele zákonem č. 128/2025 Sb.
- 9. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní** 318
po novele zákonem č. 77/2025 Sb.
po novele zákonem č. 152/2025 Sb.
- 10. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
(trestní řád)** 319
po novele zákonem č. 218/2025 Sb.
po novele zákonem č. 220/2025 Sb.

občanský soudní řád

ve znění

... zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb.,
zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb. (úplné znění č. 69/2001 Sb.),
zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb.,
zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb.,
zákona č. 226/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 276/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb.,
zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb.,
nálezu Ústavního soudu č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb.,
zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb.,
zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb.,
zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb.,
zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb.,
zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb.,
zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb.,
zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb.,
zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb.,
zákona č. 71/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb.,
zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezu ÚS č. 48/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb.,
zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb.,
zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona 458/2011 Sb.,
zákona č. 470/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 147/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb.,
zákona 334/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 369/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb.,
zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb.,
zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 205/2015 Sb.,
zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb.,
zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb.,
zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 191/2020 Sb., zákona č. 588/2020 Sb., zákona č. 38/2021 Sb.,
zákona č. 192/2021 Sb., zákona č. 218/2021 Sb., zákona č. 286/2021 Sb., zákona č. 214/2022 Sb., zákona č. 105/2023 Sb.,
zákona č. 172/2023 Sb., zákona č. 281/2023 Sb., zákona č. 349/2023 Sb., zákona č. 412/2023 Sb., zákona č. 29/2024 Sb.,
zákona č. 85/2024 Sb., zákona č. 180/2024 Sb., zákona č. 252/2024 Sb., zákona č. 319/2024 Sb., **zákona č. 77/2025 Sb.,
zákona č. 78/2025 Sb., zákona č. 152/2025 Sb. a zákona č. 176/2025 Sb.**

ČÁST PRVNÍ OBEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob.

§ 2

V občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci a provádějí výkon rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně; dbají přitom, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů a aby právo nebylo zneužíváno.

§ 3

Občanské soudní řízení je jednou ze záruk spravedlnosti a práva, slouží upevňování a rozvíjení zásad soukromého práva. Každý se může domáhat u soudu

ochrany soukromého práva, které bylo ohroženo nebo porušeno.

§ 4 zrušen

§ 5

Soudy poskytují účastníkům poučení o jejich procesních právech a povinnostech.

§ 6

V řízení postupuje soud předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny. Ustanovení tohoto zákona musí být vykládána a používána tak, aby nedocházelo k jejich zneužívání.

HLAVA DRUHÁ SOUDY

Pravomoc

§ 7

(1) V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají

z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.

(2) Spory a jiné právní věci uvedené v odstavci 1, o nichž podle zákona rozhodly jiné orgány než soudy, soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují za podmínek uvedených v části páté tohoto zákona.

(3) Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon.

(4) Pravomoc soudů ve věcech správního soudnictví upravuje zvláštní zákon.⁹⁶⁾

§ 8

zrušen

Příslušnost

§ 9

(1) Nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.

(2) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně

- a) ve sporech o vzájemné vypořádání úhrady přeplatku na dávce důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi a ve sporech o vzájemné vypořádání regresní náhrady zaplacené v důsledku vzniku nároku na dávku nemocenského pojištění,
- b) ve sporech o určení nezákonnosti stávky nebo výluky,
- c) ve sporech týkajících se cizího státu nebo osob požívajících diplomatických imunit a výsad, jestliže tyto spory patří do pravomoci soudů České republiky,
- d) ve sporech o zrušení rozhodnutí rozhodce o plnění závazků z kolektivní smlouvy,
- e) ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývajících z účasti na obchodní korporaci,
- f) ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace,
- g) ve sporech vyplývajících z práva duševního vlastnictví,
- h) ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním nebo nedovoleným omezením soutěže,
- i) ve věcech ochrany názvu a pověsti právnické osoby,
- j) ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se investičních nástrojů a cenných papírů nebo zaknihovaných cenných papírů, i když se nejedná o investiční nástroje,

- k) ve sporech z obchodů na komoditní burze,
 - l) ve věcech jednání shromáždění společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých, s výjimkou sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku, sporů o zálohy na úhradu za služby a způsobu rozúčtování cen služeb,
 - m) ve sporech z přeměn právnických osob,
 - n) ve sporech z nakládání s obchodním závodem nebo jeho částí,
 - o) ve sporech ze smluv na stavební práce, které jsou nadlimitními veřejnými zakázkami, včetně dodávek nezbytných k provedení těchto smluv,
 - p) ve věcech zákonného ručení při porušení péče řádného hospodáře,
 - q) ve sporech vyplývajících z úpravy podnikatelských seskupení,
 - r) ve sporech o zajištění pohledávek věřitelů při snížení základního kapitálu obchodních společností nebo při snížení základního členského vkladu družstev.
- (3) Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) rozhoduje jako soud prvního stupně, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

§ 9a

K projednání žaloby podle § 91a jsou příslušné v prvním stupni okresní nebo krajské soudy podle toho, u kterého z těchto soudů probíhá v prvním stupni řízení o věci nebo právu, na něž si žalobce činí nárok.

§ 10

(1) Krajské soudy rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů.

(2) O odvoláních proti rozhodnutím krajských soudů jako soudů prvního stupně rozhoduje vrchní soud.

§ 10a

O odvoláních proti rozhodnutím krajských nebo vrchních soudů jako soudů odvolacích rozhoduje Nejvyšší soud.

§ 11

(1) Řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu.

(2) Je-li místně příslušných několik soudů, může se řízení konat u kteréhokoli z nich.

(3) Jde-li o věc, která patří do pravomoci soudů České republiky, ale podmínky místní příslušnosti chybějí nebo je nelze zjistit, určí Nejvyšší soud, který soud věc projedná a rozhodne.

§ 12

(1) Nemůže-li příslušný soud o věci jednat, protože jeho soudci jsou vyloučeni (§ 14, § 15 odst. 2 a § 16a), musí být věc přikázána jinému soudu téhož stupně.

(2) Věc může být jinému soudu téhož stupně přikázána také z důvodu vhodnosti.

(3) O přikázání věci rozhoduje soud, který je nejbližší společně nadřízen příslušnému soudu a soudu, jemuž má být věc přikázána. Účastníci mají právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána, a v případě odstavce 2 též k důvodu, pro který by věc měla být přikázána.

§ 13

zrušen

Vyloučení soudců**§ 14**

(1) Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.

(2) U soudu vyššího stupně jsou vyloučeni i soudci, kteří projednávali nebo rozhodovali věc u soudu nižšího stupně, a naopak. Totéž platí, jde-li o rozhodování o dovolání.

(3) Z projednávání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost jsou vyloučeni také soudci, kteří žalobou napadené rozhodnutí vydali nebo věc projednávali.

(4) Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

§ 15

(1) Jakmile se soudce dozví o skutečnosti, pro kterou je vyloučen, oznámí ji neprodleně předsedovi soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(2) Předseda soudu určí podle rozvrhu práce místo soudce uvedeného v odstavci 1 jiného soudce nebo, týká-li se oznámení všech členů senátu, přikáže věc jinému senátu; není-li to možné, předloží věc k rozhodnutí podle § 12 odst. 1. Jde-li o vyloučení podle § 14 odst. 1 a předseda soudu má za to, že tu není důvod pochybovat o nepodjatosti soudce, předloží věc k rozhodnutí soudu uvedenému v § 16 odst. 1.

§ 15a

(1) Účastníci mají právo vyjádřit se k osobám soudců, kteří mají podle rozvrhu práce věc projednat a rozhodnout. O tom musí být soudem poučeni.

(2) Účastník je povinen námitku podjatosti soudce uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnil soudce, o jehož vyloučení jde; nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později,

může námitku uplatnit do 15 dnů po té, co se o něm dozvěděl. Později může námitku podjatosti účastník uplatnit jen tehdy, jestliže nebyl soudem poučen o svém právu vyjádřit se k osobám soudců.

(3) V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému soudci směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastník podávající námitku dozvěděl, a jakými důkazy může být prokázán.

§ 15b

(1) K rozhodnutí o námitce podjatosti soud věc předloží s vyjádřením dotčených soudců svému nadřízenému soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, byla-li námitka uplatněna před nebo v průběhu jednání, při němž byla věc rozhodnuta, a má-li soud za to, že námitka není důvodná.

(3) Ustanovení odstavce 1 neplatí také tehdy, uplatnil-li účastník v námitce stejné okolnosti, o nichž bylo nadřízeným soudem (jiným senátem Nejvyššího soudu) již rozhodnuto, nebo je-li námitka zjevně opožděná.

§ 16

(1) O tom, zda je soudce vyloučen, rozhodne nadřízený soud v senátě. O vyloučení soudců Nejvyššího soudu rozhodne jiný senát téhož soudu.

(2) Opožděně podanou námitku (§ 15a odst. 2) soud uvedený v odstavci 1 odmítne.

(3) Dokazování k prokázání důvodu vyloučení soudce provede soud uvedený v odstavci 1 buď sám nebo prostřednictvím dožádaného soudu. Neprovádí-li se dokazování, není třeba k rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 nařizovat jednání.

§ 16a

(1) Jestliže bylo rozhodnuto, že soudce je vyloučen, předseda soudu podle rozvrhu práce určí místo něho jiného soudce nebo, jestliže byli vyloučeni všichni členové senátu, přikáže věc jinému senátu; není-li to možné, předloží věc k rozhodnutí podle § 12 odst. 1.

(2) Bylo-li rozhodnutí odvolacím nebo dovolacím soudem anebo na základě žaloby pro zmatečnost zrušeno proto, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce, nebo nařídil-li odvolací nebo dovolací soud, aby věc v dalším řízení projednal a rozhodl jiný senát (samosoudce), postupuje se obdobně podle odstavce 1.

§ 16b

Usnesení nadřízeného soudu podle § 16 odst. 1 a 2 je závazné pro soud a pro účastníky řízení; ustanovení § 205 odst. 2 písm. a), § 219a odst. 1 písm. a), § 229 odst. 1 písm. e) a § 242 odst. 3 věta druhá tím nejsou dotčena.

§ 17

O tom, zda je vyloučen zapisovatel nebo jiný zaměstnanec soudu, jakož i znalec nebo tlumočník, rozhoduje předseda senátu; ustanovení § 14 odst. 1, § 15, § 15a odst. 1 a 3 a § 16 odst. 3 platí přiměřeně. Proti jeho usnesení není přípustný opravný prostředek.

§ 17a

zrušen

HLAVA TŘETÍ ÚČAST NA ŘÍZENÍ

Účastníci

§ 18

(1) Účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv.

(2) Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočníka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob⁵⁴⁾.

§ 19

Způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má právní osobnost; jinak jen ten, komu ji zákon přiznává.

§ 20

(1) Každý může před soudem jako účastník samostatně právně jednat (procesní způsobilost) v tom rozsahu, v jakém je svéprávný.

(2) Přiznává-li zvláštní právní předpis namísto státu někomu jinému způsobilost samostatně jednat před soudem ve věci týkající se majetku státu, jedná tato osoba jako účastník.

§ 21

(1) Za právnickou osobu jedná

- a) člen statutárního orgánu; tvoří-li statutární orgán více osob, jedná za právnickou osobu předseda statutárního orgánu, popřípadě jeho člen, který tím byl pověřen; je-li předsedou nebo pověřeným členem právnická osoba, jedná vždy fyzická osoba, která je k tomu touto právnickou osobou zmocněna nebo jinak oprávněna, nebo
- b) její zaměstnanec (člen), který tím byl statutárním orgánem pověřen, nebo
- c) vedoucí jejího odštěpného závodu, jde-li o věci týkající se tohoto závodu, nebo
- d) její prokurista, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nepoužije, stanoví-li tento nebo zvláštní zákon, že za právnickou osobu jedná jiné osoby.

(3) Byla-li u právnické osoby zavedena nucená správa, dočasná správa nebo správa pro řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu, jedná za ni nucený správce, dočasný správce nebo osoba vykonávající správu pro řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu, která má podle zákona postavení jejího statutárního orgánu, popřípadě zaměstnanci právnické osoby, které tím nucený správce, dočasný správce nebo osoba vykonávající správu pro řešení krize pověřila; jinak se postupuje podle odstavců 1 a 2.

(4) Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby.

(5) Každý, kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat jen jediná osoba.

§ 21a

(1) Za stát před soudem vystupuje

- a) Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových v případech stanovených podle zvláštního právního předpisu,^{55a)}
- b) organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu v ostatních případech.

(2) Vystupuje-li před soudem za stát Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, jedná před soudem jménem státu zaměstnanec zařazený v Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, pověřený jeho generálním ředitelem.

(3) Vystupuje-li před soudem za stát organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu, jedná před soudem jménem státu vedoucí organizační složky státu nebo jím pověřený zaměstnanec působící u této nebo jiné organizační složky státu.

(4) Ustanovení § 21 odst. 4 a 5 platí obdobně.

§ 21b

(1) Za obec a za vyšší územně samosprávný celek jedná ten, kdo je podle zvláštního zákona oprávněn je zastupovat navenek, nebo jejich zaměstnanec, který tím byl touto osobou pověřen.

(2) Ustanovení § 21 odst. 4 a 5 platí obdobně.

Zástupci účastníků a) na základě zákona

§ 22

Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupena svým zákonným zástupcem nebo opatrovníkem.

§ 23

Vyžadují-li to okolnosti případu, může předseda senátu rozhodnout, že fyzická osoba, která není plně svéprávná, musí být v řízení zastoupena svým zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, i když jde o věc, v níž by jinak mohla jednat samostatně.

b) na základě plné moci**§ 24**

(1) Účastník se může dát v řízení zastupovat zástupcem, jež si zvolí. Nejedná-li se o zastupování podle § 26 nebo podle § 26a, může být zvoleným zástupcem účastníka jen fyzická osoba. V téže věci může mít účastník současně jen jednoho zvoleného zástupce.

(2) Jsou-li v řízení projednávány utajované informace, mohou účastníky zastupovat pouze fyzické osoby, které se prokáží platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení těchto utajovaných informací vydaným podle zvláštního právního předpisu⁵⁶⁾, nebo které byly poučeny způsobem uvedeným v § 40a odst. 1.

§ 25

(1) Zástupcem si účastník může vždy zvolit advokáta. Advokátu lze udělit pouze plnou moc pro celé řízení (dále jen „procesní plná moc“).

(2) Advokát je oprávněn dát se zastupovat jiným advokátem nebo, s výjimkou případů, v nichž je zastoupení advokátem podle tohoto zákona povinné, advokátním koncipientem nebo svým zaměstnancem jako dalším zástupcem.

§ 25a

(1) Účastník si může zvolit zástupcem též notáře; notář může účastníka zastupovat jen v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.⁵⁷⁾ Notáři lze udělit pouze procesní plnou moc.

(2) Notář je oprávněn dát se zastupovat jiným notářem a, s výjimkou případů, v nichž je zastoupení notářem podle tohoto zákona povinné, též notářským kandidátem nebo notářským koncipientem.

§ 25b

S výjimkou dovolání si účastník může zvolit zástupcem též patentového zástupce; patentový zástupce může účastníka zastupovat jen v rozsahu oprávnění stanoveného zvláštním právním předpisem.^{57b)}

§ 26

(1) Odborová organizace může, s výjimkou věcí týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti, v řízení zastupovat účastníka, který je jejím členem.

(2) Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „úřad“) může zastupovat účastníka v řízení, o určení nebo změnu vyživovací povinnosti a v řízení o výkon

rozhodnutí ukládajícího povinnost k placení výživného, jde-li o věci se vztahem k cizině.

(3) Ve věcech ochrany před diskriminací na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženství, víry, světového názoru, zdravotního postižení, věku anebo sexuální orientace se účastník může dát v řízení zastupovat též právnickou osobou vzniklou na základě zvláštního právního předpisu, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana před takovou diskriminací.

(4) Ve sporech o nárocích vycházejících z autorského zákona, o nárocích z ohrožení a porušení práv podle autorského zákona a o nárocích na vydání bezdůvodného obohacení získaného na úkor toho, komu svědčí práva podle autorského zákona, se účastník může dát zastupovat právnickou osobou, k jejímž předmětu podnikání, popřípadě činnosti patří ochrana práv podle autorského zákona.

(5) Je-li ve věcech pracovních žalobcem cizinec, může se dát v řízení zastupovat též právnickou osobou vzniklou na základě zvláštního právního předpisu, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana práv cizinců; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie. Ustanovení tohoto odstavce o zastoupení cizince právnickou osobou se použije i v případech, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků.¹⁰⁵⁾

(6) Ve věcech pracovních a ve věcech vyplývajících ze zákona o pobytu cizinců na území České republiky se může dát cizinec, který na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem sezónního zaměstnání, v řízení zastupovat právnickou osobou, k jejímž činnostem uvedeným ve stanovách patří ochrana práv cizinců.

(7) Ve věcech ochrany osobních údajů se může dát subjekt údajů v řízení zastupovat též právnickou osobou, jejíž zisk se nerozděluje a k jejímž činnostem uvedeným v zakladatelském právním jednání patří ochrana práv subjektů údajů; za právnickou osobu jedná k tomu pověřený její zaměstnanec nebo člen, který má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

(7) Převezme-li odborová organizace nebo úřad anebo právnická osoba podle odstavců 3, 4 a 6 zastoupení, jedná jejich jménem za zastoupeného osoba uvedená v § 21.

§ 26a

(1) V případech a za podmínek uvedených ve zvláštním právním předpisu^{58a)} může být obec v řízení zastoupena státem, za nějž před soudem vystupuje úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

(2) Při zastupování podle odstavce 1 lze státu udělit pouze procesní plnou moc.

(3) Převzme-li stát zastoupení podle odstavce 1, jedná jménem státu za zastoupenou obec zaměstnanec zařazený v Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, pověřený jeho generálním ředitelem.

§ 27

(1) Účastník se může dát zastoupit také kteroukoliv fyzickou osobou, která je plně svéprávná. Tento zástupce může jednat jediné osobně.

(2) Soud rozhodne, že zastoupení podle odstavce 1 nepřipouští, jestliže zástupce zřejmě není způsobilý k řádnému zastupování, anebo jestliže jako zástupce vystupuje v různých věcech opětovně.

(3) Soud je povinen zaslat Ministerstvu spravedlnosti opis rozhodnutí podle odstavce 2 do 30 dnů od právní moci takového rozhodnutí.

§ 28

(1) Zástupci, jež si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu procesní plnou moc nebo plnou moc jen pro určité úkony.

(2) Odvolání plné moci účastníkem nebo její výpověď zástupcem jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly účastníkem nebo zástupcem oznámeny; vůči jiným účastníkům řízení jsou účinné, jakmile jim byly oznámeny soudem.

(3) Zvolí-li si účastník jiného zástupce, platí, že tím také vypověděl plnou moc dosavadnímu zástupci.

(4) Podpisy na písemné plné moci, na odvolání plné moci nebo na její výpovědi musí být úředně ověřeny, jen stanoví-li to zákon nebo rozhodl-li tak předseda senátu.

(5) Ztratil-li zastoupený způsobilost být účastníkem řízení, popřípadě zemře-li nebo zanikne-li zástupce, plná moc zaniká.

(6) Nevyplyvá-li z plné moci něco jiného, plná moc zaniká dnem právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno řízení, pro něž byla udělena.

§ 28a

(1) Procesní plnou moc nelze omezit. Zástupce, jemuž byla tato plná moc udělena, je oprávněn ke všem úkonům, které může v řízení učinit účastník.

(2) Plná moc pro určité úkony opravňuje k zastupování jen při těch úkonech, které byly v plné moci výslovně uvedeny.

c) na základě rozhodnutí

§ 29

(1) Není-li zastoupena fyzická osoba, která jako účastník řízení nemůže před soudem samostatně jednat, ustanoví jí předseda senátu opatrovníka, je-li tu nebezpečí z prodlení. Stejně se postupuje, stanoví-li tak zvláštní předpis.

(2) Opatrovníka ustanoví předseda senátu též právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat (§ 21), je-li tu nebezpečí z prodlení.

(3) Pokud neučiní jiná opatření, může předseda senátu ustanovit opatrovníka také neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, účastníku, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.

(4) Opatrovníkem podle odstavců 1 až 3 soud jmenuje zpravidla osobu blízkou, případně jinou vhodnou osobu, nebrání-li tomu zvláštní důvody. Advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže jím nemůže být jmenován někdo jiný. Jinou osobu než advokáta lze jmenovat opatrovníkem, jen jestliže s tím souhlasí. Nerozhodl-li soud jinak, opatrovník ustanovený podle odstavců 1 až 3 vystupuje v řízení před soudem prvního stupně, v odvolacím a v dovolacím řízení.

§ 29a

Účastníku, který pořídil předběžné prohlášení v očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat, ustanoví soud opatrovníkem s jejím souhlasem osobu za opatrovníka označenou v předběžném prohlášení.

§ 30

(1) Účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 138), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to nezbytné třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit.

(2) Vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.

§ 31

(1) Ustanovený opatrovník nebo jiný zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci.

(2) Byl-li opatrovníkem nebo jiným zástupcem ustanoven advokát, má stejné postavení jako advokát, jemuž účastník udělil plnou moc.

§ 32

Společné ustanovení

(1) Každý, kdo v řízení vystupuje jako zástupce účastníka, popřípadě jako jeho další zástupce, musí

své oprávnění doložit již při prvním úkonu, který ve věci učinil.

(2) Zástupcem účastníka nemůže být ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy zastoupeného.

(3) Povinnost soudu poskytnout účastníkovi potřebná poučení, výzvy nebo upozornění lze splnit i tím, že budou poskytnuty jeho zástupci; to neplatí, udělil-li účastník svému zástupci plnou moc jen pro určité úkony.

§ 33 a 34

zrušeny

§ 35

(1) V zákonem stanovených případech může státní zastupitelství, popřípadě nejvyšší státní zástupce, podat návrh na zahájení řízení nebo do občanského soudního řízení vstoupit.

(2) Státní zastupitelství nebo nejvyšší státní zástupce jsou v takovém řízení oprávněni ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

§ 35a

(1) Zvláštní právní předpis^{55a)} stanoví, ve kterých případech a za jakých podmínek může podat návrh na zahájení řízení anebo do řízení vstoupit Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

(2) Pokud Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových vstoupí do řízení podle odstavce 1, je oprávněn ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

§ 35b

(1) V zákonem stanovených případech může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení nebo do občanského soudního řízení vstoupit. Ochránce práv dětí může jednáním před soudem pověřit zaměstnance Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí.

(2) Ochránce práv dětí je v řízení podle odstavce 1 oprávněn ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

HLAVA ČTVRTÁ ÚKONY SOUDU A ÚČASTNÍKŮ

Úkony soudu

§ 36

(1) V řízení před okresním soudem jedná a rozhoduje samosoudce.

(2) Rozvrh práce určí, který senát nebo který jediný soudce (samosoudce) věc projedná a rozhodne.

§ 36a

(1) V řízení před okresním soudem jedná a rozhoduje senát:

- a) ve věcech pracovních,
- b) v dalších věcech, o nichž to stanoví zákon.

(2) V řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně jedná a rozhoduje samosoudce; senát jedná a rozhoduje v řízení v prvním stupni, stanoví-li tak zákon, a v odvolacím řízení.

§ 36b

Vrchní soudy jednají a rozhodují v senátech.

§ 36c

Nejvyšší soud jedná a rozhoduje v senátech.

§ 36d

(1) Nestanoví-li zákon jinak, předseda senátu nebo jím pověřený člen senátu může ve věcech příslušejících senátu provádět jen takové úkony, jimiž se nerozhoduje ve věci.

(2) V případech, kdy podle zákona jedná a rozhoduje samosoudce, přísluší mu jak práva a povinnosti předsedy senátu, tak i práva, která jsou jinak vyhrazena pouze senátu.

§ 37

(1) Senát rozhoduje po poradě; kromě členů senátu a zapisovatele nesmí být nikdo jiný poradě přítomen.

(2) K rozhodnutí je třeba většiny hlasů, přičemž hlasovat jsou povinni všichni členové senátu. Hlasování řídí předseda senátu. Mladší soudci hlasují před staršími soudci, předseda senátu hlasuje poslední.

§ 38

zrušen

§ 38a

Zvláštní zákon stanoví, ve kterých jednoduchých věcech mohou samostatně rozhodovat a ve kterých dalších věcech mohou samostatně provádět jednotlivé úkony vyšší soudní úředníci. Tento zvláštní zákon stanoví též kvalifikační a další předpoklady pro výkon funkce vyššího soudního úředníka.

§ 38b

Asistent soudce Nejvyššího soudu

Asistent soudce Nejvyššího soudu činí jednotlivé úkony občanského soudního řízení z pověření soudce Nejvyššího soudu.

§ 39

(1) Úkony, které by příslušný soud mohl provést jen s obtížemi nebo se zvýšenými, neúčelnými náklady anebo které v jeho obvodu provést nelze, provede na dožádání jiný soud nebo je soud provede s využitím

technického zařízení pro přenos obrazu a zvuku (dále jen "videokonferenční zařízení"). Dožádaným soudem je okresní soud.

(2) Nemůže-li dožádaný soud provést úkon ve svém obvodu, postoupí dožádání soudu, v jehož obvodu je možno úkon provést, je-li mu tento soud znám; jinak dožádání vrátí.

(3) Úkony dožádaného soudu provádí samosoudce.

§ 40

(1) Úkony, při nichž soud jedná s účastníky, provádí dokazování nebo vyhláší rozhodnutí, se zaznamenávají ve formě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu (dále jen „záznam“). Záznam je součástí spisu.

(2) Není-li pořízení záznamu možné nebo stanoví-li tak zákon, sepisuje se o úkonech, při nichž soud jedná s účastníky, provádí dokazování nebo vyhláší rozhodnutí, protokol. Soud může rozhodnout, že bude současně s pořízením záznamu sepsán o úkonu protokol. Nejsou-li při úkonu přítomni účastníci, zástupci ani veřejnost a soud provádí pouze listinné důkazy nebo vyhláší rozhodnutí, postačí pořízení protokolu. V případě rozporu protokolu a záznamu má přednost záznam. Protokol se sepisuje vždy o úkonu, kterým

- a) byl uzavřen smír nebo,
- b) došlo k uznání nároku podle § 153a odst. 1.

(3) Přepis záznamu nebo jeho části se pořídí, pokud tak ze závažných důvodů určí soud. Přepis záznamu nebo jeho části se pořídí vždy, je-li podán řádný nebo mimořádný opravný prostředek ve věci samé. Věta druhá se nepoužije, pokud soud prvního stupně rozhoduje o odmítnutí odvolání podle § 208 odst. 1 nebo byl-li pořízen protokol.

→ Dnem 1. ledna 2026 se v § 40 odst. 3 věty druhé a třetí zruší.

(4) Úkony prováděné soudním exekutorem se zaznamenávají ve formě záznamu nebo protokolu.

(5) V přepisu záznamu nebo jeho části se označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, datum pořízení záznamu, datum vyhotovení přepisu a doslovný strukturovaný přepis záznamu. Přepis podepisuje osoba, která jej vyhotovila.

(6) V protokolu se označí projednávaná věc, uvedou se přítomní, vylíčí se průběh dokazování a uvede se obsah přednesů, poučení poskytnutá účastníkům, výroky rozhodnutí a vyjádření účastníků o tom, zda se vzdávají odvolání proti vyhlášenému rozhodnutí; nahrazuje-li protokol podání, musí mít též jeho náležitosti.

(7) Protokol podepisuje předseda senátu a zapisovatel; nemůže-li předseda senátu protokol podepsat, podepíše jej za něho jiný člen senátu nebo jiný soudce, kterého určil předseda soudu. Byl-li uzavřen smír nebo došlo-li k uznání nároku (§ 153a odst. 1), podepisují protokol také účastníci smíru nebo žalovaní; nemohou-li

číst a psát nebo z jiných důvodů protokol podepsat, uvede předseda senátu do protokolu kromě důvodu též, že úkon odpovídá jejich vůli, a příslušný záznam podepíše. Protokol o hlasování podepisují všichni členové senátu a zapisovatel.

(8) Předseda senátu opraví v protokolu chyby v psaní a jiné zřejmé nesprávnosti. Předseda senátu také rozhoduje o návrzích na doplnění protokolu a o námitkách proti jeho znění.

§ 40a

(1) Jsou-li v řízení projednávány utajované informace, je předseda senátu povinen účastníky, osoby oprávněné za ně jednat (§ 21 až 21b), zástupce účastníků, znalce, tlumočníky, osoby uvedené v § 116 odst. 3 a další osoby, které se podle zákona musí zúčastnit řízení, předem podle zvláštního právního předpisu poučit^{56a}. Pisemný záznam o tomto poučení založí předseda senátu do spisu a jeho kopii zašle nejpozději do 30 dnů ode dne poučení Národnímu bezpečnostnímu úřadu.

(2) Poučení podle odstavce 1 není potřebné u těch osob, které se prokáží platným osvědčením fyzické osoby pro příslušný stupeň utajení utajovaných informací a poučením, vydanými podle zvláštního právního předpisu^{56b}.

§ 40b

(1) O každém sporu nebo jiné právní věci se vede spis v listinné nebo v elektronické podobě. Podmínky vedení spisu stanoví prováděcí právní předpis.

→ Dnem 1. ledna 2026 se v § 40b odst. 1 za větu první vkládá věta „Soud vyhotovuje písemné úkony v té podobě, v jaké je veden spis; je-li však o věci veden listinný spis, předseda senátu může rozhodnout, že se písemný úkon soudu vyhotoví v elektronické podobě.“.

(2) Nestanoví-li zákon jinak, v listinné nebo v elektronické podobě vyhotovený úkon soudu podepisuje předseda senátu nebo ten, kdo ho z pověření předsedy senátu nebo podle zákona učinil. Jeho stejnopis se vyhotoví, jestliže je to třeba; podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis.

Úkony účastníků

§ 41

(1) Účastníci mohou provádět své úkony jakoukoli formou, pokud zákon pro některé úkony nepředepisuje určitou formu.

(2) Každý úkon posuzuje soud podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen.

(3) Hmotněprávní jednání účastníka učiněné vůči soudu je účinné také vůči ostatním účastníkům, avšak teprve od okamžiku, kdy se o něm v řízení dozvěděli; to platí i tehdy, je-li pro platnost hmotněprávního jednání předepsána písemná forma. Ustanovení § 40 odst. 3 se použije obdobně.

§ 41a

(1) Nestanoví-li zákon jinak, může účastník učinit úkon jen výslovně.

(2) K úkonu účastníka, který je vázán na splnění podmínky nebo doložení času, se nepřihlíží.

(3) K úkonu účastníka, který není za řízení přípustný, se nepřihlíží.

(4) Úkon může být odvolán, jen jestliže jeho odvolání dojde soudu nejpozději současně s tímto úkonem.

§ 41b

Dokud nebyl uzavřený smír nebo uznání nároku (§ 153a odst. 1), k nimž došlo do protokolu, podepsán také účastníky smíru nebo žalovaným, soud k těmto úkonům nepřihlíží.

§ 42

(1) Podání je možno učinit písemně. Písemné podání se činí v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem.

(2) Písemné podání obsahující návrh ve věci samé učiněné telefaxem nebo v elektronické podobě je třeba nejpozději do 3 dnů doplnit předložením jeho originálu, případně písemným podáním shodného znění. K těmto podáním, pokud nebyla ve stanovené lhůtě doplněna, soud nepřihlíží. Stanoví-li to předseda senátu, je účastník povinen soudu předložit originál (písemné podání shodného znění) i jiných podání učiněných telefaxem.

(3) V případě podání v elektronické podobě podepsaného způsobem, se kterým zvláštní právní předpis spojuje účinky vlastnoručního podpisu¹⁰³⁾, se nevyžaduje doplnění podání předložením jeho originálu podle odstavce 2.

(4) Pokud zákon pro podání určitého druhu nevyžaduje další náležitosti, musí být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Povinnost podpisu a datování se nevztahuje na podání v elektronické podobě podle zvláštního právního předpisu^{58a)}. Je-li účastník zastoupen advokátem, může být podpis advokáta nahrazen otiskem podpisového razítka, jehož vzor byl uložen u soudu, kterému je podání určeno. Podání v listinné podobě je třeba předložit s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami tak, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis, jestliže je to třeba. Podání v jiných formách se činí pouze jedním stejnopisem. K podání učiněnému elektronicky lze připojit také všechny jeho přílohy v elektronické podobě.

§ 43

(1) Předseda senátu usnesením vyzve účastníka, aby bylo opraveno nebo doplněno podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčitě. K opravě nebo doplnění

podání určí lhůtu a účastníka poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

(2) Není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.

§ 44

(1) Účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do soudního spisu, s výjimkou protokolu o hlasování, a činit si z něho výpisy a opisy.

(2) Každému, kdo na tom má právní zájem nebo kdo pro to má vážné důvody, předseda senátu na žádost povolí, aby nahlédl do spisu a aby si z něho učinil výpisy nebo opisy, ledaže jde o spis, o němž právní předpisy stanoví, že jeho obsah musí zůstat utajen.

(3) Při povolování nahlížet do spisů je nutno učinit takové opatření, aby byla zachována tajnost utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem.⁵⁶⁾

(4) Odstavce 1 až 3 se použijí obdobně pro přehrávání záznamů, poskytování jejich kopií nebo pro jiné způsoby zachycení obsahu listiny.

Doručování**§ 45****Způsoby doručování**

(1) Písemnost doručuje soud při jednání nebo jiným soudním úkonu.

(2) Nedošlo-li k doručení písemnosti podle odstavce 1, doručí ji soud prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky^{58a)}. Není-li možné doručit písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soud ji doručí na žádost adresáta na jinou adresu nebo na elektronickou adresu.

(3) Není-li možné doručit písemnost podle odstavce 2, předseda senátu nařídí doručit ji prostřednictvím

- a) doručujícího orgánu, nebo
- b) účastníka řízení či jeho zástupce.

§ 45a – § 45f

zrušeny

§ 46**Adresa pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě**

(1) Adresou pro doručování prostřednictvím veřejné datové sítě je adresa datové schránky evidovaná podle zvláštního právního předpisu^{58a)}.

(2) Prostřednictvím veřejné datové sítě soud doručuje na elektronickou adresu, kterou adresát sdělil soudu, jestliže soud o doručení písemnosti tímto způsobem požádal nebo s ním vyslovil souhlas.

§ 46a**Adresa pro doručování**

(1) Adresátu se doručuje na adresu pro doručování, lze mu rovněž doručit na kterémkoliv jiném místě, na němž bude zastížen.

(2) Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou adresu nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení řízení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování.

(3) Adresát je v řízení povinen bez zbytečného odkladu soudu sdělit změny veškerých skutečností významných pro doručování podle odstavce 2, tyto změny jsou vůči soudu účinné, jakmile mu byly adresátem oznámeny.

§ 46b**Adresa pro doručování prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce**

Neuvedl-li adresát ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu adresu místa v České republice, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je adresou pro doručování u písemnosti doručované prostřednictvím doručujícího orgánu, účastníka řízení nebo jeho zástupce

- a) u fyzické osoby adresa evidovaná v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti^{58b)}; není-li taková adresa evidována, adresa místa trvalého pobytu vedená podle zvláštního právního předpisu^{58c)} nebo adresa místa pobytu cizince na území České republiky podle druhu pobytu cizince,
- b) u podnikající fyzické osoby adresa sídla nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li obchodní závod (dále jen „závod“) fyzické osoby organizační složku, i adresa sídla organizační složky,
- c) u fyzické osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě adresa věznice, v níž vykonává trest nebo vazbu,
- d) u fyzické osoby v zařízení pro výkon ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné výchovy adresa tohoto zařízení,
- e) u právnické osoby adresa sídla zapsaná v příslušném rejstříku nebo adresa zástupce pro doručování uvedená ve smlouvě, ve sporu z této smlouvy; má-li právnická osoba organizační složku, i adresa sídla organizační složky,
- f) u advokátů adresa jejich sídla,
- g) u notářů adresa jejich notářské kanceláře,
- h) u soudních exekutorů adresa jejich kanceláře,
- i) u patentových zástupců adresa jejich sídla nebo bydliště zapsaná u Komory patentových zástupců,

- j) u insolvenčních správců adresa jejich sídla zapsaná v seznamu insolvenčních správců,
- k) u státu adresa sídla příslušné organizační složky státu, v případě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových adresa jeho příslušného územního pracoviště,
- l) u státního zastupitelství adresa jeho sídla,
- m) u správních úřadů adresa jejich sídla,
- n) u obcí a vyšších územních samosprávných celků adresa sídla obecního úřadu a adresa sídla krajského úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy.

§ 46c**Zástupce pro doručování písemností**

(1) Není-li možné účastníku nebo jeho zástupci doručovat písemnosti bez obtíží nebo průtahů, předsesta senátu ho bez prodlení vyzve, aby si zvolil pro doručování písemností zástupce; to neplatí v případech, kdy účastník řízení nebo zástupce je ve výkonu trestu odnětí svobody, ve vazbě nebo v zařízení pro výkon ochranného opatření zabezpečovací detence, ústavní nebo ochranné výchovy, kdy účastník řízení nebo zástupce požívá diplomatické výsady a imunity, je v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, nebo mu má být doručeno v budově nebo místnosti chráněné diplomatickou imunitou, nebo kdy účastník řízení nebo zástupce je vojákem v činné službě, příslušníkem Policie České republiky, příslušníkem Hasičského záchranného sboru České republiky nebo příslušníkem Vězeňské služby a justiční strážě, kterému nelze doručit jinak než prostřednictvím krajského vojenského velitelství, Ministerstva vnitra nebo Ministerstva spravedlnosti.

(2) Nezvolí-li si účastník nebo jeho zástupce ve stanovené lhůtě zástupce pro doručování písemností nebo není-li možné ani tomuto zástupci bez obtíží a průtahů doručovat, doručují se jim písemnosti uložením u doručujícího soudu. Účastník nebo jeho zástupce o tom musí být ve výzvě podle odstavce 1 poučen.

(3) Toho, komu bylo v opatření na ochranu před domácím násilím zakázáno, aby se zdržoval v bytě nebo jinde, kam by mu mohlo být doručováno (§ 46a odst. 1 a 2), soud při provedení výkonu rozhodnutí vyzve, aby, není-li možné mu doručovat prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, soudu sdělil adresu, na kterou mu bude možné po dobu trvání opatření doručovat písemnosti (§ 46 a § 46a odst. 1), nebo aby si zvolil zástupce pro doručování písemností. Nevyhoví-li výzvě, doručují se mu písemnosti uložením u soudu; o tomto následku musí být ve výzvě poučen.

(4) Písemnost, která byla uložena u soudu podle odstavců 2 a 3, se považuje za doručenu dnem uložení.

§ 47**Doručování prostřednictvím veřejné datové sítě**

(1) Při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky se postupuje podle zvláštního právního předpisu^{58a)}.

(2) Při doručování písemnosti podle § 46 odst. 2 soud adresáta vyzve, aby doručení potvrdil soudu do 3 dnů od odeslání písemnosti datovou zprávou podepsanou adresátem.

(3) Doručení prostřednictvím veřejné datové sítě elektronickou adresu je neúčinné, jestliže se písemnost zasláná na elektronickou adresu vrátila soudu jako nedoručitelná nebo jestliže adresát do 3 dnů od odeslání písemnosti nepotvrdil soudu její přijetí datovou zprávou podle odstavce 2.

§ 48**Doručování prostřednictvím doručujícího orgánu**

(1) Doručujícími orgány jsou

- a) soudní doručovatelé,
- b) orgány Justiční stráže,
- c) soudní exekutoři,
- d) provozovatelé poštovních služeb.

(2) Doručujícími orgány jsou též

- a) Vězeňská služba České republiky, jde-li o doručování fyzickým osobám ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve vazbě,
- b) zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, jde-li o doručování fyzickým osobám umístěným v těchto zařízeních,
- c) ústav pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o doručování fyzickým osobám umístěným v tomto zařízení,
- d) krajská vojenská velitelství, jde-li o doručování vojákům v činné službě a písemnost není možno doručit jinak,
- e) Ministerstvo vnitra, jde-li o doručování příslušníkům Policie České republiky a písemnost není možno doručit jinak,
- f) Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“), jde-li o doručování fyzickým osobám požívajícím diplomatické výsady a imunity, nebo osobám, které jsou v bytě toho, kdo požívá diplomatické výsady a imunity, anebo osobám, jimž má být písemnost doručena v budově nebo v místnosti chráněné diplomatickou imunitou.

(3) Prostřednictvím provozovatelů poštovních služeb lze písemnost doručovat, jen jestliže podle uzavřené poštovní smlouvy^{58b)} vznikne provozovateli poštovních služeb povinnost dodat zásilku obsahující písemnost způsobem, který je předepsán pro doručování písemnosti tímto zákonem.

(4) Doručuje-li se prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, stejnopisy rozhodnutí a jiné písemnosti soudu v listinné podobě mohou být vyhotovovány za součinnosti tohoto provozovatele; podrobnosti takového postupu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 48a – § 48i

zrušeny

§ 49**Doručování písemností do vlastních rukou**

(1) Do vlastních rukou se doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon nebo nařídí-li tak soud.

(2) Nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, písemnost uloží a adresátu zanechá vhodným způsobem písemnou výzvu, aby si písemnost vyzvedl. Nelze-li zanechat výzvu v místě doručování, vrátí doručující orgán písemnost odesílajícímu soudu a uvede, ve který den nebyl adresát zastížen. Odesílající soud vyvěsí na úřední desce výzvu k vyzvednutí písemnosti u soudu.

(3) Písemnost se ukládá

- a) v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím,
- b) u soudu, jemuž byla písemnost vrácena z důvodu nemožnosti zanechat výzvu,
- c) v ostatních případech u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení.

(4) Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručitou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takové schránky, písemnost se vrátí odesílajícímu soudu a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce soudu.

(5) U písemností, u nichž to stanoví zákon, nebo u nichž to nařídil předseda senátu, je vyloučeno doručení podle odstavce 4. Doručující orgán v takovém případě vrátí písemnost odesílajícímu soudu po marném uplynutí lhůty 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí.

(6) Doručení písemnosti prostřednictvím veřejné datové sítě se považuje za doručení do vlastních rukou adresáta.

(7) Zjistí-li doručující orgán, že adresát zemřel, písemnost vrátí se zprávou odesílajícímu soudu.

§ 50**Doručování jiných písemností**

(1) Nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručitou

vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.

(2) Nelze-li doručit podle odstavce 1, doručující orgán písemnost vrátí odesílajícímu soudu a v místě doručení o této skutečnosti zanechá písemné oznámení. Odesílající soud doručí písemnost vyvěšením na úřední desce soudu; písemnost se považuje za doručenu desátým dnem po vyvěšení. Stejně se postupuje, nelze-li v místě doručení zanechat oznámení; § 49 odst. 7 se použije obdobně.

§ 50a

Přijemci písemnosti

(1) Za fyzické osoby jsou oprávněny písemnost přijmout osoby, které k tomu byly adresátem zmocněny na základě písemné plné moci udělené před provozovatelem poštovních služeb.

(2) Za osoby uvedené v § 46b písm. e), k), m) a n) jsou oprávněny písemnost přijmout osoby uvedené v § 21 až 21b, případně jiné osoby, které tím byly pověřeny, které k tomu byly zmocněny nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu nebo jinému obdobnému vztahu k adresátu obvyklé.

(3) Za podnikající fyzickou osobu jsou oprávněny písemnost přijmout osoby, které k tomu byly zmocněny nebo u nichž je to vzhledem k jejich pracovnímu nebo jinému obdobnému vztahu k adresátu obvyklé.

(4) Písemnost určenou advokátu, notáři, soudnímu exekutorovi a patentovému zástupci za ně mohou přijímat osoby, které k tomu byly zmocněny, nebo jejich zaměstnanci. Vykonávají-li tyto osoby svou činnost společně s jinými osobami, mohou ji přijmout i tyto jiné osoby a jejich zaměstnanci.

(5) Písemnost určenou advokátu, který vykonává advokacii jako společník obchodní společnosti, mohou za něj přijmout statutární orgán, ostatní společníci této společnosti nebo její zaměstnanci a osoby, které k tomu byly zmocněny. Vykonává-li advokát advokacii v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, může za něj písemnost přijmout jeho zaměstnavatel, jeho zaměstnanci a osoby k tomu zmocněné.

§ 50b

Doručování zástupci účastníka

(1) Má-li účastník zástupce, doručuje se pouze zástupci, nestanoví-li zákon jinak.

(2) Má-li účastník zástupce s procesní plnou mocí, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) jen tomuto zástupci, nestanoví-li zákon jinak.

(3) Udělí-li účastník plnou moc pouze pro určité úkony, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) pouze jeho zástupci, jen jestliže ho k tomu plná moc výslovně opravňuje, nestanoví-li zákon jinak.

(4) Písemnost se doručuje rovněž účastníku, a) má-li se účastník osobně dostavit k výslechu nebo jinému úkonu soudu nebo má-li něco jiného v řízení osobně vykonat,

b) je-li účastník zastoupen zákonným zástupcem podle § 23; nezletilému účastníku, který dovršil patnácti let, se doručuje také tehdy, je-li zastoupen zákonným zástupcem podle § 22,

c) jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, účastníku, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, a právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat, nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu,

d) byl-li účastníku ustanoven opatrovník proto, že se nemůže z jiných zdravotních důvodů než pro postižení duševní poruchou nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení, nebo že není schopen se srozumitelně vyjadřovat,

e) rozhodne-li tak soud.

§ 50c

Odepření přijetí písemnosti

(1) Odepře-li adresát nebo příjemce písemnosti přijmout doručovanou písemnost, považuje se písemnost za doručenu dnem, kdy přijetí písemnosti bylo odepřeno; o tom musí být adresát nebo příjemce písemnosti poučen.

(2) Adresát nebo příjemce písemnosti je povinen na výzvu doručujícího orgánu prokázat svou totožnost nebo poskytnout jinou součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti. Odmítne-li adresát nebo příjemce písemnosti postup podle věty první, považuje se písemnost za doručenu dnem, kdy prokázání totožnosti nebo poskytnutí součinnosti bylo odmítnuto; o tom musí být adresát nebo příjemce písemnosti poučen.

(3) Poučení podle odstavců 1 a 2 se poskytne ústně při doručování nebo písemně; písemné poučení se předá příjemci. Není-li možné písemné poučení příjemci předat, lze je zanechat v adresátově domovní nebo jiném užívané schránce nebo na jiném vhodném místě.

§ 50d

Neúčinnost doručení

(1) Na návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl

seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána.

(2) Omluvitelným důvodem podle odstavce 1 nemůže být skutečnost, že se fyzická osoba na adrese pro doručování trvale nezdržuje, skutečnost, že v případě podnikající fyzické osoby a právnické osoby se na adrese pro doručování nikdo nezdržuje.

(3) Rozhodl-li soud o tom, že doručení písemnosti je neúčinné, považuje se písemnost za doručitou dnem právní moci rozhodnutí o neúčinnosti.

§ 50e

Doručování účastníkem řízení nebo jeho zástupcem

(1) Na žádost účastníka řízení nebo jeho zástupce je soud může pověřit doručení písemnosti určené do vlastních rukou nebo jiné písemnosti. Pověření není soudním rozhodnutím.

(2) Osoba pověřená podle odstavce 1 předá písemnost adresátovi na adrese pro doručování nebo kdekoliv jej zastihne. Adresát je povinen přijetí písemnosti potvrdit; potvrzení musí obsahovat označení doručované písemnosti, která byla vložena do obálky, den doručení a podpis adresáta. Písemnost se považuje za doručitou dnem uvedeným v potvrzení o doručení.

(3) Pokud adresát odepře přijmout písemnost nebo se účastníkovi nebo jeho zástupci nepodaří písemnost doručit, vrátí účastník nebo jeho zástupce neprodleně písemnost soudu.

§ 50f

Průkaz doručení

(1) Doručuje-li soud písemnost při jednání nebo při jiném soudním úkonu, o němž se pořizuje protokol, uvede to v protokolu o jednání nebo v protokolu, který byl sepsán o jiném soudním úkonu. V protokolu se kromě ostatních náležitostí (§ 40 odst. 6) uvede, jaká písemnost byla doručena. Protokol podepíše také ten, kdo doručení provedl, a příjemce.

(2) Byla-li písemnost doručována prostřednictvím veřejné datové sítě na elektronickou adresu, je doručení prokázáno datovou zprávou adresáta, podepsanou adresátem, kterou potvrdil přijetí písemnosti.

(3) Doručuje-li soud písemnost při úkonu, o němž se nepožizuje protokol, nebo prostřednictvím doručujícího orgánu, vyznačí se doručení písemnosti na doručence. Doručenka je veřejnou listinou. Není-li prokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.

(4) V případě doručování účastníkem nebo jeho zástupcem je průkazem doručení potvrzení o přijetí opatřené datem a podpisem příjemce.

(5) Nelze-li doručení prokázat žádným ze způsobů uvedených v odstavcích 1 až 4, lze je prokázat též jiným způsobem.

§ 50g

Doručenka

(1) Doručenka musí obsahovat

- a) označení soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) označení doručujícího orgánu,
- c) označení doručované písemnosti,
- d) označení adresáta a adresy, na níž má být písemnost doručena,
- e) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den nebyl adresát zastihnut, v který den byla písemnost odevzdána adresátu či příjemci, v který den byla písemnost připravena k vyzvednutí, v který den bylo přijetí písemnosti odepřeno nebo nebyla poskytnuta součinnost nezbytná k řádnému doručení písemnosti,
- f) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- g) jméno a příjmení doručovatele, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu,
- h) jméno a příjmení osoby, která písemnost převzala nebo která převzeti písemnosti odepřela nebo která neposkytla součinnost potřebnou k řádnému doručení písemnosti, jsou-li tyto údaje doručujícímu orgánu známy, údaj o jejím vztahu k adresátu, jestliže písemnost přijala za adresáta, a její podpis,
- i) údaj, zda je vyloučeno vhození písemnosti do schránky.

(2) Byla-li písemnost uložena, musí doručenka obsahovat také údaj o tom, zda byla adresátu zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl.

(3) Vyzvedne-li adresát, popřípadě příjemce, uloženou písemnost, musí doručenka obsahovat také

- a) jméno a příjmení toho, kdo písemnost předal, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu,
- b) prohlášení doručujícího orgánu, v který den byla písemnost vyzvednuta,
- c) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- d) jméno a příjmení osoby, která uloženu písemnost vyzvedla, a její podpis.

(4) Odepřel-li adresát, popřípadě příjemce, písemnost přijmout, nebo neposkytl-li součinnost nezbytnou k řádnému doručení písemnosti, musí doručenka obsahovat také údaj o tom, zda bylo poskytnuto ústní nebo písemné poučení o následcích odepření přijetí písemnosti nebo neposkytnutí součinnosti, a zda, popřípadě čím bylo odepření přijetí písemnosti odůvodněno nebo v čem neposkytnutí součinnosti spočívalo.

(5) Byla-li doručována písemnost podle § 50 a nebyla-li písemnost doručena adresátu, popřípadě příjemci, musí doručenka kromě náležitostí uvedených v odstavci 1 obsahovat

- a) prohlášení doručujícího orgánu o tom, v který den byla písemnost vložena do domovní nebo jiné adresátům užívané schránky,
- b) hodinu a minutu doručení, byla-li vyznačena poznámka „přesný čas doručení“,
- c) jméno a příjmení doručovatele, jeho podpis a otisk úředního razítka doručujícího orgánu.

(6) Nemůže-li příjemce svým podpisem potvrdit doručení písemnosti, potvrdí doručení příjemci na doručence svým podpisem kromě doručovatele také jiná vhodná fyzická osoba.

§ 50h

Výzva

(1) Výzva podle § 49 odst. 2 musí obsahovat označení

- a) soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) doručované písemnosti, která byla vložena do obálky,
- c) adresáta a adresy, na niž má být obálka s písemností doručena,
- d) doručujícího orgánu,
- e) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis.

(2) Není-li vyloučeno náhradní doručení písemnosti, musí v ní být též obsaženo poučení o následcích, jestliže písemnost nebude vyzvednuta.

(3) Doručující orgán ve výzvě uvede, u koho, kde a v který den byla písemnost připravena k vyzvednutí a do kdy a v jaké době si příjemce může písemnost vyzvednout.

§ 50i

Oznámení

Oznámení podle § 50 odst. 2 musí obsahovat označení

- a) soudu, který písemnost předal k doručení,
- b) doručované písemnosti,
- c) adresáta a adresy, na niž má být obálka s písemností doručena,
- d) doručujícího orgánu,
- e) sdělení, že písemnost byla vrácena odesílajícímu soudu,
- f) jméno a příjmení doručovatele a jeho podpis.

§ 50j

Doručování do ciziny

(1) Při doručování do ciziny se postupuje podle mezinárodní smlouvy nebo podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství upravujícího doručování soudních a mimosoudních písemností^(58b) anebo podle zvláštního právního předpisu^(58f).

(2) Je-li doručováno do ciziny, a nelze-li zjistit datum doručení písemnosti, avšak z obsahu listiny nebo jiného úkonu adresáta jednoznačně vyplývá, že mu písemnost byla doručena, platí, že písemnost byla do-

ručena dnem, kdy byla odesílajícímu soudu předložena taková listina nebo kdy byl u soudu učiněn takový úkon.

§ 50k

Uveřejňování vyhlášek

Povinnost soudu zveřejnit vyhláškou nebo jiným způsobem určité údaje, stanovená v zákoně, je splněna jejich uveřejněním v Obchodním věstníku, neomezuje-li se zákon na zveřejnění údajů jen na úřední desce soudu; tím není dotčena zákonem stanovená povinnost uveřejnění údajů v tisku nebo jiným vhodným způsobem.

§ 50l

Vyvěšení na úřední desce

(1) Stanoví-li zákon, že rozhodnutí nebo jiná písemnost mají být vyvěšeny na úřední desce soudu, platí, že desátým dnem po dni vyvěšení byly doručeny účastníkům, kteří nejsou soudu známi, jejichž pobyt není znám, kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, nebo neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, anebo právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, a zástupcům nebo opatrovníkům účastníků, jejichž pobyt není znám nebo kterým se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, popřípadě též dalším osobám, o nichž to stanoví zákon.

(2) Stanoví-li zákon, že na úřední desce soudu má být vyvěšena výzva nebo sdělení, sejme se výzva nebo sdělení po uplynutí 30 dnů ode dne vyvěšení.

(3) Obsah úřední desky soud zveřejňuje i způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 50m

Doručování na ohlašovnu

(1) Doručuje-li se adresátovi písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu místa trvalého pobytu, kterým je sídlo ohlašovny označené v informačním systému evidence obyvatel jako adresa úřadu podle zákona o evidenci obyvatel, odesílající soud uloží doručovanou písemnost u sebe a vyvěsí na úřední desce výzvu, aby si adresát písemnost vyzvedl nebo požádal o její zaslání na jinou adresu.

- (2) Výzva podle odstavce 1 musí obsahovat
 - a) označení soudu, který písemnost vyhotovil,
 - b) označení doručované písemnosti včetně informace, zda jde o písemnost doručovanou do vlastních rukou či nikoliv,
 - c) označení adresáta a adresy trvalého pobytu adresáta,
 - d) uvedení místa uložení písemnosti a konkrétního dne, do kterého si adresát může písemnost vyzvednout nebo požádat o doručení na jinou adresu,

e) poučení o následcích, jestliže písemnost nebude vyzvednuta.

(3) Nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne zveřejnění výzvy podle odstavce 1 nebo nepodá-li ve stejné lhůtě žádost o zaslání písemnosti na jinou adresu, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Adresa, kterou adresát uvedl v žádosti, se považuje za adresu pro doručování podle § 46a odst. 2.

(4) Odstavce 1 až 3 se nepoužijí

- a) pro doručování první písemnosti, která je adresátovi doručována v řízení,
- b) pro doručování písemností, u kterých je náhradní doručení vyloučeno,
- c) pro doručování písemností adresátovi v daném řízení, pokud si adresát ve lhůtě podle § 49 odst. 4 nebo § 50 odst. 2 vyzvedl písemnost podle písmene a).

Předvolání a předvádění

§ 51

(1) Předvolání k soudu se děje v listinné nebo v elektronické podobě a v naléhavých případech i telefonicky nebo telefaxem. Předvolat lze i ústně při jednání nebo při jiném úkonu soudu, u něhož je předvolaný přítomen.

(2) Nevyžaduje-li zákon nebo zvláštní právní předpisy pro předvolání další náležitosti, musí předvolání obsahovat, v jaké věci se má předvolaný dostavit, předmět a místo úkonu soudu, dobu zahájení úkonu, důvod předvolání, povinnosti předvolaného při úkonu a popřípadě předpokládanou dobu trvání úkonu. Je-li jednání prováděno s využitím videokonferenčního zařízení, vyzoumí se předvolaný o době a místě, na které byl předvolán.

§ 52

(1) V případě, že se předvolaný bez omluvy nedostaví k výslechu nebo ke znalci, může ho předseda senátu dát předvést, jestliže o možnosti předvedení předvolaného poučil. O předvedení rozhodne usnesením, které se předvolanému doručí při předvedení.

(2) O předvedení požádá soud Policii České republiky; jde-li o nezletilého, požádá soud Policii České republiky o předvedení jen tehdy, nelze-li předvedení zajistit jinak. O předvedení vojáků v činné službě příslušníků ozbrojených sborů požádá soud jejich velitele, popřípadě příslušný služební orgán.

(3) Náklady předvedení hradí ten, kdo je předváděn. Usnesením o tom rozhodne předseda senátu na návrh toho, kdo předvedení provedl.

Pořádkové opatření

§ 53

(1) Tomu, kdo hrubě ztěžuje postup řízení zejména tím, že se nedostaví bez vážného důvodu k soudu nebo

neuposlechne příkazu soudu, nebo kdo ruší pořádek, nebo kdo učinil hrubě urážlivé podání anebo nesplnil povinnosti uvedené v § 294, 295 a 320ab, může předseda senátu uložit usnesením pořádkovou pokutu do výše 50 000 Kč.

(2) Uloženou pořádkovou pokutu může předseda senátu dodatečně, a to i po skončení řízení prominout, jestliže to odůvodňuje pozdější chování toho, jemuž byla uložena.

(3) Pořádkové pokuty připadají státu.

(4) Při správě placení pořádkové pokuty se postupuje podle daňového řádu. Pořádkovou pokutu vymáhá celní úřad.

§ 54

Toho, kdo hrubě ruší pořádek, může předseda senátu vykázat z míst, kde se jedná. Je-li vykázan účastník, může být jednáno dále v jeho nepřítomnosti.

Lhůty

§ 55

Nestanoví-li tento zákon lhůtu k provedení úkonu, určí ji, jestliže je to třeba, předseda senátu. Lhůtu, kterou určil, může předseda senátu též prodloužit.

§ 56

(1) Lhůta neběží tomu, kdo ztratil způsobilost být účastníkem řízení nebo způsobilost jednat před soudem nebo u něhož bylo rozhodnuto, že musí být zastoupen svým zákonným zástupcem (§ 23).

(2) Jakmile v takovém případě do řízení vstoupí jiný účastník, zákonný zástupce nebo opatrovník účastníka, začíná jim běžet nová lhůta od té doby, kdy do řízení vstoupili.

§ 57

(1) Do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin.

(2) Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let se končí uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, a není-li ho v měsíci, posledním dnem měsíce. Případně-li konec lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Lhůty určené podle hodin končí uplynutím hodiny, která se svým označením shoduje s hodinou, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.

(3) Lhůta je zachována, je-li poslední den lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit.

§ 58

(1) Soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu,

a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon.

(2) Soud může k žádosti účastníka přiznat odkladný účinek návrhu, aby bylo prominuto zmeškání lhůty.

ČÁST DRUHÁ ČINNOST SOUDU PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ

§ 59 až 66 zrušeny

HLAVA PRVNÍ PŘEDBĚŽNÁ ŘÍZENÍ

Smírčí řízení § 67

(1) Připouští-li to povaha věci, lze navrhnout u kteréhokoli soudu, který by byl věcně příslušný k rozhodování věci, aby provedl pokus o smír (smírčí řízení) a, došlo-li k jeho uzavření, aby rozhodl i o jeho schválení. Jestliže by věcně příslušný byl krajský soud, může provést smírčí řízení a schválení smíru i kterýkoli okresní soud.

(2) Soud rozhodne o tom, zda schvaluje mediační dohodu uzavřenou podle zákona o mediaci, nejdéle do 30 dnů od zahájení smírčího řízení.

§ 68

(1) Smírčí řízení ve věcech, v nichž jedná a rozhoduje senát, provádí předseda senátu.

(2) Součinnost nebo přítomnost účastníků nelze žádným způsobem vynucovat.

§ 69

Účelem smírčího řízení je uzavření smíru. Ustanovení § 99 platí i pro tento smír.

§ 70 až 73 zrušeny

HLAVA DRUHÁ PŘEDBĚŽNÁ OPATŘENÍ A ZAJIŠTĚNÍ DŮKAZU

Předběžná opatření § 74

(1) Před zahájením řízení může předseda senátu nařídit předběžné opatření, je-li třeba, aby zatímně byly upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen.

(2) Účastníky řízení jsou navrhovatel a ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu.

(3) Příslušným k nařízení předběžného opatření je soud, který je příslušný k řízení o věci, nestanoví-li zákon jinak.

§ 75

(1) Předběžné opatření nařídí předseda senátu na návrh.

(2) Návrh na nařízení předběžného opatření podle § 76 musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení a bydliště účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení skutečností o tom, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, vylíčení skutečností, které odůvodňují předběžné opatření, a musí být z něj patrné, jakého předběžného opatření se navrhovatel domáhá; ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti musí návrh dále obsahovat identifikační číslo osoby (dále jen „identifikační číslo“) právnické osoby, identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem, popřípadě další údaje potřebné k identifikaci účastníků řízení.

(3) Navrhovatel je povinen připojit k návrhu listiny, jichž se dovolává.

§ 75a

Návrh na předběžné opatření, který neobsahuje všechny náležitosti nebo který je nesrozumitelný anebo neurčitý, předseda senátu odmítne, jestliže pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení; ustanovení § 43 se nepoužije.

§ 75b

(1) K zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, je navrhovatel povinen složit nejpozději ve stejný den, kdy podal u soudu návrh na nařízení předběžného opatření, jistotu ve výši 10 000 Kč a ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti ve výši 50 000 Kč. Dospěje-li předseda senátu k závěru, že složená jistota zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením, anebo že jde o opětovný návrh na nařízení předběžného opatření, který ve věci týchž účastníků požaduje z obdobných důvodů stejnou nebo obdobnou zatímní úpravu poměrů, vyzve navrhovatele bezodkladně, aby do 3 dnů složil doplatek jistoty ve výši, kterou stanoví s přihlédnutím k okolnostem případu. Podalo-li návrh na předběžné opatření více navrhovatelů, jsou povinni jistotu a doplatek jistoty složit společně a nerozdílně.

(2) Nebude-li jistota podle odstavce 1 složena, předseda senátu návrh na předběžné opatření odmítne.

(3) Odstavce 1 a 2 neplatí,

a) jde-li o předběžné opatření ve věci výživného;

- b) jde-li o předběžné opatření ve věci pracovní nebo ve věci ochrany oznamovatele podle zákona o ochraně oznamovatelů;
- c) jde-li o předběžné opatření ve věci náhrady újmy na zdraví;
- d) osvědčí-li navrhovatel spolu s návrhem na nařízení předběžného opatření, že jsou u něj splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků (§ 138);
- e) je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mohla navrhovateli vzniknout újma, a navrhovatel spolu s návrhem na nařízení předběžného opatření osvědčí, že jistotu bez své viny nemohl složit.

(4) Byl-li návrh na nařízení předběžného opatření pravomocným usnesením soudu prvního stupně zamítnut, byl-li tento návrh pravomocně odmítnut nebo bylo-li řízení o tomto návrhu pravomocně zastaveno, soud složenou jistotu vrátí. V případě, že soud nařídil předběžné opatření, bude jistota vrácena, jestliže marně uplynula lhůta k žalobě podle § 77a odst. 2 nebo jestliže nabylo právní moci rozhodnutí soudu o žalobě podané podle § 77a odst. 2 a z tohoto rozhodnutí vyplývá, že jistota nebude použita k uspokojení práva na náhradu škody nebo jiné újmy.

§ 75c

(1) Nepostupoval-li podle § 75a nebo podle § 75b odst. 2, předseda senátu nařídí usnesením předběžné opatření, jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímne upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením.

(2) O návrhu na předběžné opatření rozhodne předseda senátu bezodkladně. Není-li tu nebezpečí z prodlení, může předseda senátu o návrhu na předběžné opatření rozhodnout až do uplynutí 7 dnů poté, co byl podán.

(3) O návrhu na nařízení předběžného opatření rozhodne předseda senátu bez slyšení účastníků.

(4) Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.

§ 76

(1) Předběžným opatřením může být účastníku uloženo zejména, aby

- a) platil výživné v nezbytné míře;
- b) poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje;
- c) složil peněžitou částku nebo věc do úschovy u soudu;
- d) nenakládal s určitými věcmi nebo právy;
- e) něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel.

(2) Předběžným opatřením lze uložit povinnost někomu jinému než účastníku jen tehdy, lze-li to na něm spravedlivě žádat.

(3) Předseda senátu při nařízení předběžného opatření uloží navrhovateli, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu návrh na zahájení řízení. Může také stanovit, že předběžné opatření bude trvat jen po určenou dobu.

§ 76a a § 76b

zrušen

§ 76c

(1) Vyžadují-li to okolnosti případu nebo je-li tu nebezpečí z prodlení, předseda senátu usnesením o předběžném opatření podle § 76, o němž rozhodl bezodkladně, ihned vyhlásí účastníku, kterému ukládá povinnost, popřípadě též někomu jinému než účastníku řízení, byla-li mu předběžným opatřením uložena povinnost; ukazuje-li se to potřebné, přistoupí k vyhlášení usnesení na místě samém.

(2) Stejnopis usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je třeba účastníkům, popřípadě jejich zástupcům a těm, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost, odeslat ve lhůtě 3 dnů ode dne vyhlášení usnesení nebo, nebylo-li vyhlášeno, ve lhůtě 3 dnů ode dne jeho vydání. Jiným účastníkům než navrhovateli se spolu se stejnopisem usnesení doručí též návrh na předběžné opatření.

(3) Stejnopis usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, jímž bylo účastníku uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitou věcí, je třeba odeslat ve lhůtě podle odstavce 2 také příslušnému katastrálnímu úřadu; to neplatí, jde-li o nemovitou věc, která není předmětem evidence v katastru nemovitostí.

§ 76d

Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením. Nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo doručeno tomu, komu ukládá povinnost.

§ 76e

(1) Výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření je závazný jen pro účastníky řízení a pro ty, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost, nestanoví-li zákon jinak.

(2) V rozsahu, v jakém je výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření závazný pro účastníky řízení a popřípadě pro jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány.

§ 76f

(1) Právní jednání, které bylo učiněno tím, pro něhož je výrok vykonatelného usnesení o nařízení předběžného opatření závazný, je neplatné, jestliže jím byla porušena

povinnost uložená vykonatelným usnesením o nařízení předběžného opatření. Soud k neplatnosti přihlédně i bez návrhu.

(2) Bylo-li účastníku předběžným opatřením uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitou věcí, pozbývá návrh na vklad práva týkajícího se této nemovité věci, o němž dosud nebylo příslušným orgánem pravomocně rozhodnuto, své právní účinky; to platí i tehdy, jestliže účastník učinil právní jednání týkající se nemovité věci dříve, než se usnesení o nařízení předběžného opatření stalo vykonatelným.

§ 76g

Byl-li návrh na nařízení předběžného opatření zamítnut nebo odmítnut nebo bylo-li řízení o návrhu zastaveno, doručuje se usnesení jen navrhovateli. Stejnopis usnesení je třeba odeslat navrhovateli, popřípadě jeho zástupci ve lhůtě 3 dnů ode dne vyhlášení nebo vydání usnesení.

§ 76h

Dokud trvají účinky předběžného opatření, může předseda senátu vyzvat navrhovatele ke složení doplatku jistoty (§ 75b odst. 1 věta druhá) ve lhůtě 3 dnů; učiní tak jen na návrh toho, komu byla předběžným opatřením uložena povinnost.

§ 77

- (1) Předběžné opatření zanikne, jestliže
 - a) navrhovatel nepodal v zákonné lhůtě nebo ve lhůtě soudem určené návrh na zahájení řízení;
 - b) nebylo v návrhu ve věci samé vyhověno;
 - c) bylo návrhu ve věci samé vyhověno a uplynulo patnáct dní od vykonatelnosti rozhodnutí o věci;
 - d) uplynula určená doba, po kterou mělo trvat.
- (2) Předběžné opatření předseda senátu zruší, jestliže pominou důvody, pro které bylo nařízeno. Předběžné opatření předseda senátu zruší také tehdy, jestliže navrhovatel ve stanovené lhůtě nesložil doplatek jistoty.

§ 77a

- (1) Zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu předběžným opatřením vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo k jiné újmě došlo i jinak.
- (2) Žalobu na náhradu škody nebo jiné újmy podle odstavce 1 je třeba podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy předběžné opatření zaniklo nebo kdy bylo pravomocně zrušeno, jinak právo zanikne. Zmeškání této lhůty nelze prominout.
- (3) Příslušným k projednání žaloby podle odstavce 2 a k rozhodnutí o ní je soud, který v prvním stupni rozhodoval o předběžném opatření.

(4) Pravomocně přiznaná náhrada škody nebo jiné újmy se uspokojí z navrhovatelem složené jistoty; nepostačuje-li jistota k uspokojení všech poškozených, rozdělí soud jistotu mezi ně poměrně. Povinnost navrhovatele nahradit škodu nebo jinou újmu, která nebyla zajištěna složenou jistotou, tím není dotčena.

§ 78

Zajištění důkazu

- (1) Před zahájením řízení o věci samé lze na návrh zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možno provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.
- (2) K zajištění důkazu je příslušný soud, který by byl příslušný k řízení o věci, nebo soud, v jehož obvodu je ohrožený důkazní prostředek.
- (3) Zajištění důkazu provede předseda senátu způsobem předepsaným pro důkaz, o který jde. Není-li tu nebezpečí z prodlení, mají účastníci ve věci samé právo být přítomni u zajištění důkazu.

§ 78a

Důkaz může být zajištěn také notářským nebo exekutorským zápisem o skutkovém ději nebo o stavu věci, jestliže se skutkový děj udál v přítomnosti notáře nebo soudního exekutora nebo jestliže notář nebo soudní exekutor osvědčil stav věci.

Zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví

§ 78b

- (1) Ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví lze před zahájením řízení o věci samé na návrh toho, kdo osvědčil porušení práva z duševního vlastnictví, za účelem provedení důkazu (§ 130 odst. 1) zajistit
 - a) zboží, popřípadě přiměřený vzorek zboží, jehož výrobou mohlo být porušeno právo z duševního vlastnictví,
 - b) materiál a nástroje, které byly použity k výrobě nebo rozšiřování zboží uvedeného v písmenu a),
 - c) dokumenty týkající se zboží uvedeného v písmenu a).
- (2) Zajištění podle odstavce 1 je přípustné jen tehdy, nebylo-li zboží, materiál, nástroje nebo dokumenty předmětem zajištění důkazu podle § 78 nebo 78a, popřípadě jestliže pomocí takového zajištění důkazu nebylo možné postihnout všechny okolnosti významné pro rozhodnutí věci samé.

§ 78c

- (1) K zajištění předmětu důkazního prostředku je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je zajišťovaný předmět důkazního prostředku.
- (2) Účastníky řízení jsou navrhovatel, ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu, a ten, kdo má zajišťovaný předmět důkazního prostředku u sebe.

§ 78d

(1) Předseda senátu může, vyžadují-li to okolnosti, uložit navrhovateli povinnost složit jistotu k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla zajištěním předmětu důkazního prostředku. Výši jistoty stanoví předseda senátu s přihlédnutím k okolnostem případu, maximálně však ve výši 100 000 Kč. Takto stanovená jistota je splatná do 8 dnů od doručení rozhodnutí o stanovení jistoty navrhovateli. Podalo-li návrh více navrhovatelů, jsou povinni jistotu složit společně a nerozdílně.

(2) Nebude-li jistota podle odstavce 1 včas složena, předseda senátu návrh na zajištění předmětu důkazního prostředku odmítne; zmeškání lhůty uvedené v odstavci 1 nelze prominout.

(3) Byl-li návrh na zajištění předmětu důkazního prostředku pravomocně zamítnut nebo odmítnut, popřípadě bylo-li řízení o tomto návrhu pravomocně zastaveno, soud složenou jistotu vrátí. V případě, že soud nařídil zajištění předmětu důkazního prostředku, bude jistota vrácena, jestliže zajištění předmětu důkazního prostředku zaniklo podle § 78f odst. 1 písm. a), jestliže marně uplynula lhůta k žalobě podle § 78g odst. 2, nebo jestliže nabylo právní moci rozhodnutí o žalobě podané podle § 78g odst. 2 a z tohoto rozhodnutí vyplývá, že jistota nebude použita k uspokojení práva na náhradu škody nebo jiné újmy.

§ 78e

(1) Nepostupoval-li předseda senátu podle § 78d odst. 2 a jsou-li splněny předpoklady uvedené v § 78b, předseda senátu usnesením nařídí zajištění předmětu důkazního prostředku.

(2) O návrhu na zajištění předmětu důkazního prostředku soud rozhodne bez slyšení účastníků. Pro zajištění předmětu důkazního prostředku je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudem prvního stupně.

(3) V usnesení o nařízení zajištění předmětu důkazního prostředku předseda senátu navrhovateli uloží, aby ve lhůtě, kterou mu určí, podal u soudu žalobu.

(4) Předmět důkazního prostředku, o jehož zajištění bylo rozhodnuto podle odstavce 1, se složí u soudu nebo u vhodného schovatele; tomu, kdo má předmět u sebe a odmítne jej předat dobrovolně, bude soudem odebrán, a to ihned poté, co mu bude doručen stejnopis vyhotovení usnesení o nařízení zajištění předmětu důkazního prostředku.

§ 78f

(1) Zajištění předmětu důkazního prostředku zanikne, jestliže

- a) navrhovatel nepodal ve lhůtě určené soudem žalobu,
- b) v řízení o věci samé byl proveden důkaz ohledáním zajištěného předmětu důkazního prostředku,

c) řízení o věci samé bylo pravomocně skončeno, aniž by v něm byl proveden důkaz ohledáním zajištěného předmětu důkazního prostředku.

(2) Předseda senátu zajištění předmětu důkazního prostředku usnesením zruší, jestliže pominuly důvody, pro které bylo nařízeno.

(3) Poté, co zajištění zanikne nebo co bude pravomocně zrušeno, vrátí se předmět důkazního prostředku tomu, kdo jej předložil soudu nebo komu byl soudem odebrán.

§ 78g

(1) Zaniklo-li zajištění předmětu důkazního prostředku podle § 78f odst. 1 písm. a) nebo nebylo-li žalobě ve věci samé pravomocným rozhodnutím ani zčásti vyhověno, aniž by právo navrhovatele bylo byť jen zčásti uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit škodu a jinou újmu každému, komu zajištěním předmětu důkazního prostředku vznikla. Této odpovědnosti se navrhovatel nemůže zprostit, ledaže by ke škodě nebo jiné újmě došlo i jinak.

(2) Žalobu o náhradu škody nebo jiné újmy podle odstavce 1 je třeba podat nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy zajištění předmětu důkazního prostředku zaniklo podle § 78f odst. 1 písm. a) nebo kdy bylo o žalobě ve věci samé pravomocně rozhodnuto, jinak právo zanikne. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(3) Příslušným k projednání žaloby podle odstavce 2 a k rozhodnutí o ní je příslušný soud uvedený v § 78c odst. 1.

(4) Pravomocně přiznaná náhrada škody nebo jiné újmy se uspokojí z navrhovatelem složené jistoty; nepostačuje-li k uspokojení všech poškozených, rozdělí soud jistotu mezi ně poměrně. Povinnost navrhovatele nahradit škodu nebo jinou újmu, která nebyla zajištěna složenou jistotou, tím není dotčena.

ČÁST TŘETÍ

ŘÍZENÍ V PRVNÍM STUPNI

HLAVA PRVNÍ

PRŮBĚH ŘÍZENÍ

Zahájení řízení

§ 79

(1) Řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vyličení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj

patno, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech, v nichž je účastníkem řízení svěřenský správce, musí návrh dále obsahovat i označení, že se jedná o svěřenského správce, a označení svěřenského fondu. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

(2) Žalobce je povinen k návrhu připojit písemné důkazy, jichž se dovolává, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

(3) Žalobu (návrh na zahájení řízení) soud doručí ostatním účastníkům do vlastních rukou. Žalobce (navrhovatel) může obeznámit žalovaného (ostatní účastníky řízení) s obsahem návrhu tím, že vedle stejnopisu žaloby (návrhu) doručovaného soudem mu sám zašle další stejnopis.

§ 80

Určení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem.

§ 81

zrušen

§ 82

(1) Řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na jeho zahájení. Pokud je návrh na zahájení řízení učiněn prostřednictvím veřejné datové sítě a elektronické aplikace určené k podání takového návrhu, platí, že řízení je zahájeno v okamžiku, kdy je návrh dostupný informačnímu systému určenému k příjmu takového podání.

(2) Předcházel-li řízení u soudu řízení u jiného orgánu, je řízení u soudu zahájeno dnem, kdy postoupená věc došla soudu.

(3) Odmítl-li žalobu (návrh na zahájení řízení) soud, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁰⁾ věci správního soudnictví, protože šlo o věc, kterou soudy projednávají a rozhodují v občanském soudním řízení, a došla-li soudu příslušnému k občanskému soudnímu řízení do jednoho měsíce od právní moci usnesení žaloba (návrh na zahájení řízení) v této věci, platí, že řízení o ní je u soudu zahájeno dnem, kdy soudu došla odmítnutá žaloba (návrh na zahájení řízení).

§ 83

(1) Zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení.

(2) Zahájení řízení

- a) o zdržení se protiprávního jednání nebo o odstranění závadného stavu ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním,
- b) ve věcech náhrady škody nebo dorovnání výše protiplnění podle zákona o nabídkách převzetí ane-

bo ve věcech přezkoumání protiplnění při výkupu účastnických cenných papírů,

c) v dalších věcech stanovených zvláštními právními předpisy,

brání též tomu, aby proti témuž žalovanému probíhalo u soudu další řízení o žalobách jiných žalobců požadujících z téhož jednání nebo stavu stejné nároky.

Místní příslušnost

§ 84

K řízení je příslušný obecný soud účastníka, proti němuž návrh směřuje (žalovaného), není-li stanoveno jinak.

§ 85

(1) Nestanoví-li zákon jinak, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Má-li fyzická osoba bydliště na více místech, jsou jejím obecným soudem všechny okresní soudy, v jejichž obvodu bydlí s úmyslem zdržovat se tam trvale. Nelze-li zjistit bydliště fyzické osoby nebo nelze-li zjistit, v obvodu kterého okresního soudu se fyzická osoba zdržuje, nebo lze-li to zjistit jen s velkými obtížemi, je obecným soudem fyzické osoby okresní soud, v jehož obvodu se nachází místo trvalého pobytu evidované v informačním systému evidence obyvatel podle zákona o evidenci obyvatel, popřípadě místo jiného pobytu evidované podle jiných právních předpisů.

(2) Obecným soudem fyzické osoby, která je podnikatelem, je ve věcech vyplývajících z podnikatelské činnosti okresní soud, v jehož obvodu má sídlo; nemá-li sídlo, určuje se její obecný soud podle odstavce 1.

(3) Obecným soudem právnické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

(4) Obecným soudem insolvenčního správce při výkonu jeho funkce je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

(5) Obecným soudem státu je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu, a nelze-li takto místně příslušný soud určit, soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo.

(6) Obecným soudem obce je okresní soud, v jehož obvodu má své území.

(7) Obecným soudem vyššího územně samosprávného celku je okresní soud, v jehož obvodu mají sídlo jeho orgány.

§ 85a

Je-li pro řízení v prvním stupni věcně příslušný krajský soud a místní příslušnost se řídí obecným soudem účastníka, je místně příslušným krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud účastníka.

§ 86

(1) Jestliže žalovaný, který je občanem České republiky, nemá obecný soud anebo nemá obecný soud v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu měl v České republice poslední známé bydliště.

(2) Proti tomu, kdo nemá jiný příslušný soud v České republice, je možno uplatnit majetková práva u soudu, v jehož obvodu má majetek.

(3) Proti zahraniční osobě lze podat žalobu (návrh na zahájení řízení) i u soudu, v jehož obvodu je v České republice umístěn její závod nebo organizační složka jejího závodu.

§ 87

Vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě vedle soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu

- a) má žalovaný své stálé pracoviště;
- b) došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu újmy;
- c) je umístěna organizační složka závodu fyzické nebo právnické osoby, která je žalovanou, týká-li se spor této složky;
- d) je sídlo osoby, která organizuje regulovaný trh nebo provozuje mnohostranný obchodní systém, jde-li o spor z obchodu
 - 1. na jí organizovaném regulovaném trhu, nebo z vypořádání tohoto obchodu, nebo
 - 2. v jí provozovaném mnohostranném obchodním systému, nebo z vypořádání tohoto obchodu,
- e) je platební místo, uplatňuje-li se právo ze směnky, šeku nebo jiného cenného papíru;
- f) je sídlo komoditní burzy, jde-li o spor z obchodu na komoditní burze.

§ 88

Namísto obecného soudu, popřípadě namísto soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný soud,

- a) který rozhodoval o rozvodu, jde-li o vypořádání manželů po rozvodu stran jejich společného jmění nebo jiného majetku anebo o zrušení společného nájmu bytu,
- b) v jehož obvodu je nemovitá věc, týká-li se řízení práva k ní, není-li dána příslušnost podle písmene a),
- c) u něhož probíhá řízení o pozůstalosti, jde-li o rozhodnutí sporu v souvislosti s řízením o pozůstalosti,
- d) u něhož probíhá řízení o úschovách, jde-li o rozhodnutí, že ten, kdo odporoval vydání předmětu úschovy žadateli, je povinen s ním souhlasit,
- e) u něhož je prováděn výkon rozhodnutí, jde-li o vyloučení věci z výkonu rozhodnutí nebo o rozhodnutí o pravosti, výši, skupině nebo pořadí pohledávek přihlášených k rozvrhu,

- f) v jehož obvodu má sídlo organizační jednotka železničního dopravce, týká-li se spor na straně žalovaného této jednotky,
- g) u něhož probíhá řízení, jde-li o žalobu podle § 91a,
- h) v jehož obvodu byla provedena dražba, jde-li o věc veřejné dražby podle zákona o veřejných dražbách,
- i) který je obecným soudem žalobce, jde-li o ochranu držby práva k věci, není-li touto věcí věc nemovitá.

§ 89

Soud, který je příslušný k řízení o určité věci, je příslušný i k řízení o věcech s ní spojených a o vzájemných návrzích žalovaného, s výjimkou věcí uvedených v § 88.

§ 89a

Účastníci řízení ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti se mohou písemně dohodnout na místní příslušnosti jiného soudu prvního stupně, ledaže zákon stanoví příslušnost výlučnou.

Účastníci**§ 90**

Účastníky řízení jsou žalobce a žalovaný.

§ 91

(1) Je-li žalobců nebo žalovaných v jedné věci několik, jedná v řízení každý z nich sám za sebe.

(2) Jestliže však jde o taková společná práva nebo povinnosti, že se rozsudek musí vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, platí úkony jednoho z nich i pro ostatní. Ke změně návrhu, k jeho vzetí zpět, k uznání nároku a k uzavření smíru je však třeba souhlasu všech účastníků, kteří vystupují na jedné straně.

§ 91a

Kdo si činí nárok zcela nebo částečně na věc nebo právo, o nichž probíhá řízení mezi jinými osobami, může až do pravomocného skončení tohoto řízení podat žalobu proti těmto účastníkům.

§ 92

(1) Na návrh žalobce může soud připustit, aby do řízení přistoupil další účastník. Souhlasu toho, kdo má takto do řízení vstoupit, je třeba, jestliže má vystupovat na straně žalobce.

(2) Na návrh žalobce může soud se souhlasem žalovaného připustit, aby žalobce nebo žalovaný z řízení vystoupil a aby na jeho místo vstoupil někdo jiný. Má-li být takto zaměněn žalobce, je třeba, aby s tím souhlasil i ten, kdo má na jeho místo vstoupit.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužije v případech uvedených v § 107a.

§ 93

(1) Jako vedlejší účastník může se vedle žalobce nebo žalovaného zúčastnit řízení ten, kdo má právní zájem na jeho výsledku.

(2) Do řízení vstoupí buď z vlastního podnětu nebo na výzvu některého z účastníků učiněnou prostřednictvím soudu. O přípustnosti vedlejšího účastenství soud rozhodne jen na návrh.

(3) V řízení má vedlejší účastník stejná práva a povinnosti jako účastník. Jedná však toliko sám za sebe. Jestliže jeho úkony odporují úkonům účastníka, kterého v řízení podporuje, posoudí je soud po uvážení všech okolností.

§ 94

zrušen

Úkony účastníků ve věci samé

§ 95

(1) Žalobce (navrhovatel) může za řízení se souhlasem soudu měnit návrh na zahájení řízení. Změněný návrh je třeba ostatním účastníkům doručit do vlastních rukou, pokud nebyli přítomni jednání, při němž ke změně došlo.

(2) Soud nepřipustí změnu návrhu, jestliže by výsledky dosavadního řízení nemohly být podkladem pro řízení o změněném návrhu. V takovém případě pokračuje soud v řízení o původním návrhu po právní moci usnesení.

§ 96

(1) Žalobce (navrhovatel) může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela.

(2) Je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zastaví. Je-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co již soud o věci rozhodl, avšak rozhodnutí není dosud v právní moci, soud rozhodne v rozsahu zpětvzetí návrhu též o zrušení rozhodnutí.

(3) Jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné. Nebylo-li dosud o věci rozhodnuto, pokračuje soud po právní moci usnesení v řízení.

(4) Ustanovení odstavce 3 neplatí, dojde-li ke zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání.

(5) Byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co rozhodnutí o věci již nabylo právní moci, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné.

(6) Byl-li návrh na zahájení řízení vzat zpět až po té, co rozhodnutí odvolacího soudu, případně též soudu prvního stupně, o věci bylo dovolacím soudem zrušeno, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné, jestliže důvodem pro zpětvzetí návrhu byla skutečnost, která nastala v době, kdy trvaly účinky zrušeného rozhodnutí.

§ 97

(1) Žalovaný může za řízení uplatnit svá práva proti žalobci i vzájemným návrhem.

(2) Vzájemný návrh může soud vyloučit k samostatnému řízení, jestliže by tu nebyly podmínky pro spojení věcí.

(3) Na vzájemný návrh se použije přiměřeně ustanovení o návrhu na zahájení řízení, jeho změně a vzetí zpět.

§ 98

Vzájemným návrhem je i projev žalovaného, jímž proti žalobci uplatňuje svou pohledávku k započtení, avšak jen pokud navrhuje, aby bylo přisouzeno více, než co uplatnil žalobce. Jinak soud posuzuje takový projev jen jako obranu proti návrhu.

§ 99

(1) Připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Soud usiluje o smír mezi účastníky; při pokusu o smír předseda senátu zejména s účastníky probere věc, upozorní je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a podle okolností případu jim doporučí možnosti smírného vyřešení sporu. Je-li to s ohledem na povahu věci vhodné, upozorní předseda senátu účastníky rovněž na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona o sociálních službách.

(2) Soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. V takovém případě soud po právní moci usnesení pokračuje v řízení.

(3) Schválený smír má účinky pravomocného rozsudku. Rozsudkem však může soud zrušit usnesení o schválení smíru, je-li smír podle hmotného práva neplatný. Návrh lze podat do tří let od právní moci usnesení o schválení smíru.

Průběh řízení

§ 100

(1) Jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta. Přítom usiluje především o to, aby spor byl vyřešen smírně.

(2) Je-li to účelné a vhodné, může předseda senátu účastníkům řízení nařídít první setkání se zapsaným mediátorem (dále jen „mediátor“) v rozsahu 3 hodin a přerušit řízení, nejdéle však na dobu 3 měsíců. **Při posuzování účelnosti a vhodnosti soud zejména zohlední, pokud byl účastník řízení pravomocně odsouzen pro trestný čin uvedený v odstavci 3 písm. a) nebo byl shledán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3 písm. b), byl-li poškozeným**

nebo osobou přímo postiženou druhý účastník nebo osoba jemu blízká. Pokud se účastníci bez zbytečného odkladu nedohodnou na osobě mediátora, vybere jej ze seznamu vedeného ministerstvem předseda senátu. Po uplynutí 3 měsíců soud v řízení pokračuje.

(3) První setkání s mediátorem podle odstavce 2 nelze nařídit

- a) po dobu vedení trestního řízení o trestném činu vraždy podle § 140 trestního zákoníku, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 trestního zákoníku, ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku, vydírání podle § 175 trestního zákoníku, znásilnění podle § 185 trestního zákoníku, sexuální útoku podle § 185a trestního zákoníku, sexuálního nátlaku podle § 186 trestního zákoníku, týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, nebezpečného vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku nebo nebezpečného pronásledování podle § 354 trestního zákoníku, z jehož spáchání je podezřelý jeden z účastníků řízení nebo je pro takový trestný čin stíhán, je-li poškozeným druhý účastník řízení nebo osoba jemu blízká,
- b) po dobu vedení řízení o přestupku pro jednání některého z účastníků řízení, které naplňuje znaky domácího násilí¹⁰⁹, je-li osobou přímo postiženou spácháním tohoto přestupku druhý účastník řízení nebo osoba jemu blízká, nebo
- c) po dobu platnosti předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.

(4) V řízení, jehož účastníkem je nezletilé dítě, které je schopno formulovat své názory, soud postupuje tak, aby byl zjištěn jeho názor ve věci. Názor nezletilého dítěte soud zjistí výslechem dítěte. Názor dítěte může soud ve výjimečných případech zjistit též prostřednictvím jeho zástupce, znaleckého posudku nebo příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Výslech dítěte může soud provést i bez přítomnosti dalších osob, lze-li očekávat, že by jejich přítomnost mohla ovlivnit dítě tak, že by nevyjádřilo svůj skutečný názor; přítomnost důvěrníka dítěte, který není jeho zákonným zástupcem a o jehož účast u výslechu dítě požádá, může soud vyloučit jen tehdy, je-li jeho přítomností mařen účel výslechu. K názoru dítěte soud přihlíží s přihlédnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti.

§ 101

(1) K tomu, aby bylo dosaženo účelu řízení, jsou účastníci povinni zejména

- a) tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti; neobsahuje-li všechna potřebná tvrzení žaloba (návrh na zahájení řízení) nebo písemné vyjádření k ní, uvedou je v průběhu řízení,

- b) plnit důkazní povinnost (§ 120 odst. 1) a další procesní povinnosti uložené jim zákonem nebo soudem,

- c) dbát pokynů soudu.

(2) Nestanoví-li zákon jinak, soud pokračuje v řízení, i když jsou účastníci nečinní.

(3) Nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádal z důležitých důvodů o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů.

(4) Vyzve-li soud účastníka, aby se vyjádřil o určitém návrhu, který se dotýká postupu a vedení řízení, může připojit doložku, že nevyjádří-li se účastník v určité lhůtě, bude se předpokládat, že nemá námítky.

§ 102

(1) Je-li třeba po zahájení řízení zatímne upravit poměry účastníků nebo je-li po zahájení řízení obava, že by výkon rozhodnutí v řízení posléze vydaného mohl být ohrožen, může soud nařídit předběžné opatření.

(2) Po zahájení řízení může soud i bez návrhu zajistit důkaz, je-li obava, že později jej nebude možné provést vůbec nebo jen s velkými obtížemi.

(3) Ve věcech příslušejících senátu nařídí předběžné opatření nebo zajistí důkaz senát; předseda senátu tak může učinit, jen je-li tu nebezpečí z prodlení. Ustanovení § 75, 75a, 75b, 75c, 76, 76c, 76d, 76e, 76f, 76g, § 77 odst. 1 písm. b) až d), § 77 odst. 2, § 77a a § 78 odst. 3 se použijí obdobně.

(4) Po zahájení řízení může soud na návrh zajistit předmět důkazního prostředku ve sporech týkajících se práv z duševního vlastnictví; ustanovení § 78b odst. 1, § 78d, § 78e odst. 1, 2 a 4, § 78f odst. 1 písm. b) a c), § 78f odst. 2 a 3 a § 78g zde platí obdobně.

§ 102a

Využití videokonferenčního zařízení

(1) Na návrh účastníka nebo je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení, zejména zprostředkovat přítomnost účastníka nebo tlumočníka na jednání nebo provést výslech svědka, znalce nebo účastníka.

(2) Úkon může být proveden prostřednictvím videokonferenčního zařízení tehdy, je-li zajištěno řádné ověření totožnosti osoby, již se úkon týká. V případě výslechu je třeba zvlášť dbát na to, aby vyslýchaná osoba nebyla v místě, kde se nachází, vystavena nepřipustnému ovlivňování.

(3) Před zahájením úkonu prováděného s využitím videokonferenčního zařízení poučí předseda senátu osobu, které se úkon týká, o způsobu provedení úkonu.

(4) Kdykoli v průběhu úkonu prováděného s využitím videokonferenčního zařízení může účastník nebo

osoba, jíž se úkon týká, vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu.

(5) Je-li při provádění úkonu využito videokonferenčního zařízení, pořizuje se zvukový a obrazový záznam vždy. Je-li současně se záznamem pořízen protokol, osoba, jíž se úkon týká, protokol nepodepisuje.

Zkoumání podmínek řízení

§ 103

Kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení).

§ 104

(1) Jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány.

(2) Jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření. Přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí rozhodnout o věci samé. Nezdaří-li se nedostatek podmínky řízení odstranit, řízení zastaví.

§ 104a

(1) Věcnou příslušnost zkoumá soud kdykoli za řízení.

(2) Má-li okresní nebo krajský soud za to, že není věcně příslušný, předloží věc se zprávou o tom svému nadřízenému vrchnímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti okresních, krajských nebo vrchních soudů, popřípadě soudů zřízených k projednávání a rozhodování věci určitého druhu, nebo Nejvyššímu soudu, jestliže věc podle jeho názoru náleží do věcné příslušnosti Nejvyššího soudu. Účastníci řízení mají právo se k tomuto postupu a k soudem uváděným důvodům vyjádřit. Vrchní soud (Nejvyšší soud) pak rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni, není-li sám věcně příslušný.

(3) Bylo-li řízení zahájeno u vrchního soudu a má-li za to, že není věcně příslušný, vrchní soud rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni. To neplatí, dospěje-li vrchní soud k závěru, že věc patří do věcné příslušnosti Nejvyššího soudu; v takovém případě věc předloží se zprávou o tom Nejvyššímu soudu. Účastníci řízení mají právo se k otázce věcné příslušnosti vyjádřit.

(4) Bylo-li řízení zahájeno u Nejvyššího soudu nebo byla-li věc Nejvyššímu soudu předložena vrchním soudem, Nejvyšší soud rozhodne, které soudy jsou k projednání a rozhodnutí věci příslušné v prvním stupni, není-li sám věcně příslušný.

(5) Obdobně podle odstavců 2 až 4 se postupuje, namítne-li nedostatek věcné příslušnosti soudu účastník řízení.

(6) V usnesení, jímž bylo rozhodnuto, že k projednání a rozhodnutí věci jsou příslušné v prvním stupni jiné soudy, než u kterých bylo řízení zahájeno, se rovněž uvede soud, jemuž bude věc postoupena k dalšímu řízení; ustanovení § 105 tím není dotčeno.

(7) Usnesením vrchního nebo Nejvyššího soudu o věcné příslušnosti jsou účastníci řízení a soudy vázání.

(8) Ustanovení odstavců 2 a 7 se nepoužije, náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví.

§ 104b

(1) Náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, soud řízení zastaví. V usnesení o zastavení řízení musí být navrhovatel rovněž poučen o možnosti podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve správním soudnictví.

(2) Ustanovení odstavce 1 neplatí, domáhá-li se navrhovatel podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ ochrany proti nečinnosti orgánu moci výkonné, orgánu územního samosprávného celku, jakož i právnické (fyzické) osoby nebo jiného orgánu, jímž bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením orgánu moci výkonné, orgánu územního samosprávného celku, jakož i právnické (fyzické) osoby nebo jiného orgánu, jímž bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, rozhodnutí ve věcech politických stran a politických hnutí nebo rozhodnutí o kompetenční žalobě. V uvedených případech soud vysloví, že není věcně příslušný, a rozhodne o postoupení věci věcně příslušnému soudu, který rozhoduje věci správního soudnictví. Právní účinky spojené s podáním návrhu na zahájení řízení zůstávají zachovány.

(3) Je-li mezi specializovaným senátem krajského soudu zřízeným podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ k projednání a rozhodnutí věci správního soudnictví a jiným senátem téhož krajského soudu sporné, zda jde o věc správního soudnictví, postupuje se podle zvláštního zákona;⁹⁷⁾ ustanovení odstavců 1 a 2 se nepoužije.

(4) Účastníci řízení mají právo se k otázce věcné příslušnosti podle odstavce 1 nebo 2, popřípadě k postupu podle odstavce 3 vyjádřit.

§ 104c

(1) Náleží-li věc do věcné příslušnosti soudu, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního soudnictví, nepostupuje se podle § 104b, jestliže soud, který rozhoduje podle zvláštního zákona⁹⁶⁾ věci správního

soudnictví, ve stejné věci pravomocným rozhodnutím odmítl návrh s tím, že šlo o věc, kterou soudy projednávají a rozhodují v občanském soudním řízení.

(2) Soud v případě uvedeném v odstavci 1 navrhne senátu zřízenému podle zvláštního zákona,⁹⁷⁾ aby rozhodl tento spor o věcnou příslušnost.

§ 105

(1) Místní příslušnost zkoumá soud jen do skončení přípravného jednání podle § 114c. Neprovedl-li tuto přípravu jednání, zkoumá soud místní příslušnost jen před tím, než začne jednat o věci samé, nebo rozhodl-li o věci samé bez jednání, jen před vydáním rozhodnutí; to neplatí, jde-li o platební rozkaz, elektronický platební rozkaz nebo evropský platební rozkaz. Později ji soud zkoumá pouze tehdy, nebyla-li provedena příprava jednání podle § 114c, a jen k námitce účastníka, která byla uplatněna při prvním úkonu, který účastníku přísluší. Při zkoumání místní příslušnosti se nepřihlíží k přípravě jednání, jednáním a jiným úkonům provedeným před věcně nepřislušným soudem a k rozhodnutím vydaným věcně nepřislušným soudem.

→ **Dnem 1. ledna 2026 se v § 105 odst. 1 věta druhé slova „rozkaz nebo“ nahrazují slovem „rozkaz,“ a na konci textu věty druhé se doplňují slova „nebo rozkaz k vyklizení“.**

(2) Vysloví-li soud, že není příslušný, postoupí věc po právní moci tohoto usnesení příslušnému soudu nebo ji za podmínky § 11 odst. 3 předloží Nejvyššímu soudu.

(3) Jestliže soud, jemuž byla věc postoupena, s postoupením nesouhlasí, předloží ji k rozhodnutí, pokud otázka příslušnosti nebyla již rozhodnuta soudem odvolacím, svému nadřízenému soudu; rozhodnutím tohoto soudu je vázán i soud, který věc postoupil.

(4) Namítne-li účastník řízení včas a důvodně nedostatek místní příslušnosti, postupuje soud obdobně podle odstavců 2 a 3; jinak námitku usnesením zamítne.

§ 106

(1) Jakmile soud k námitce žalovaného uplatněné nejpozději při prvním jeho úkonu ve věci samé zjistí, že věc má být podle smlouvy účastníků projednána v řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku, nemůže věc dále projednávat a řízení zastaví; věc však projedná, jestliže účastníci prohlásí, že na smlouvě netrvají nebo že netrvají na projednání věci před rozhodčí komisí spolku. Soud projedná věc i tehdy, jestliže zjistí, že věc nemůže být podle práva České republiky podrobena rozhodčí smlouvě, nebo že rozhodčí smlouva je neplatná, popřípadě že vůbec neexistuje nebo že její projednání v řízení před rozhodci přesahuje rámec pravomoci přiznané jim smlouvou, anebo že rozhodčí soud odmítl věc se zabývat.

(2) Bylo-li řízení před soudem podle odstavce 1 zastaveno a v téže věci byl podán návrh na zahájení

řízení před rozhodci nebo rozhodčí komisí spolku, zůstávají právní účinky původního návrhu zachovány, bude-li návrh na zahájení řízení před rozhodci podán do 30 dnů od doručení usnesení soudu o zastavení řízení.

(3) Bylo-li řízení před rozhodci zahájeno dříve než došlo k řízení soudnímu, přeruší soud řízení o neexistence, neplatnosti nebo zániku smlouvy až do doby, než bude v rozhodčím řízení rozhodnuto o pravomoci nebo ve věci samé.

Překážky postupu řízení

§ 107

(1) Jestliže účastník ztratí po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení dříve, než řízení bylo pravomocně skončeno, posoudí soud podle povahy věci, zda v řízení může pokračovat. Není-li možné v řízení ihned pokračovat, soud řízení přeruší. O tom, s kým bude v řízení pokračováno, soud rozhodne usnesením.

(2) Ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení fyzická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří vstoupili do práva nebo povinnosti, o něž v řízení jde.

(3) Ztratí-li způsobilost být účastníkem řízení právnická osoba a umožňuje-li povaha věci pokračovat v řízení, jsou jejím procesním nástupcem, nestanoví-li zákon jinak, ti, kteří po zániku právnické osoby vstoupili do jejích práv a povinností, popřípadě ti, kteří po zániku právnické osoby převzali práva a povinnosti, o něž v řízení jde.

(4) Ten, kdo nastupuje do řízení na místo dosavadního účastníka řízení, musí přijmout stav řízení, jaký tu je v době jeho nástupu do řízení.

(5) Neumožňuje-li povaha věci v řízení pokračovat, soud řízení zastaví.

§ 107a

(1) Má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti, popřípadě ten, kdo převzal výkon vlastnického práva k majetku, o něž v řízení jde, vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107.

(2) Soud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.

(3) Ustanovení § 107 odst. 4 platí obdobně.

§ 108

zrušen

§ 109

(1) Soud řízení přeruší, jestliže

- a) účastník ztratil způsobilost jednat před soudem a není zastoupen zástupcem s procesní plnou mocí;
- b) rozhodnutí závisí na otázce, kterou není v tomto řízení oprávněn řešit;
- c) dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při jednání nebo rozhodování věci použit, nebo jeho jednotlivé ustanovení je v rozporu s ústavním pořádkem a podal-li u Ústavního soudu návrh na zrušení tohoto zákona nebo jeho jednotlivého ustanovení;
- d) rozhodl, že požádá Soudní dvůr Evropských společenství o rozhodnutí o předběžné otázce.^{62d)}

(2) Pokud soud neučiní jiná vhodná opatření, může řízení přerušit, jestliže

- a) účastník se nemůže řízení účastnit pro překážku trvalější povahy nebo proto, že je neznámého pobytu;
- b) zákonný zástupce účastníka zemřel nebo ztratil způsobilost jednat před soudem;
- c) probíhá řízení, v němž je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu, nebo jestliže soud dal k takovému řízení podnět.

(3) Soud může řízení přerušit i na základě návrhu České národní banky podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.

§ 110

Jestliže to účastníci shodně navrhnou nebo jestliže se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání anebo jestliže to alespoň jeden z účastníků navrhne a ostatní se nedostaví bez předchozí omluvy k jednání, soud řízení přeruší, jestliže se to nepříčí účelu řízení.

§ 111

(1) Jestliže řízení je přerušeno, nekonají se jednání a neběží lhůty podle tohoto zákona. Jestliže se v řízení pokračuje, počínají lhůty běžet znovu.

(2) Jestliže je řízení přerušeno podle § 109 odst. 1 a 2, činí soud všechna potřebná opatření, aby byly odstraněny překážky, jež způsobile přerušení nebo pro které přerušeni trvá. Jakmile odpadne překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno, pokračuje soud v řízení i bez návrhu.

(3) Jestliže je řízení přerušeno podle § 109 odst. 3, soud pokračuje v řízení po uplynutí doby, na kterou bylo řízení přerušeno.

(4) Jestliže je řízení přerušeno podle § 110, pokračuje v něm soud na návrh po uplynutí 3 měsíců. Soud může na návrh, jsou-li pro to závažné důvody, a i bez návrhu v případě, že to odůvodňují zájmy nezletilého

dítěte, pokračovat v řízení i před uplynutím této lhůty. Není-li návrh na pokračování v řízení podán do 1 roku, soud řízení zastaví.

Spojení věci

§ 112

(1) V zájmu hospodárnosti řízení může soud spojit ke společnému řízení věci, které byly u něho zahájeny a skutkově spolu souvisí nebo se týkají těchto účastníků.

(2) Jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro které byly věci soudem spojeny, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení.

§ 113 a § 113a

zrušeny

Příprava jednání

§ 114

(1) Po zahájení řízení předseda senátu především zkoumá, zda jsou splněny podmínky řízení a zda byly odstraněny případné vady v žalobě (návrhu na zahájení řízení).

(2) Zastaví-li soud řízení proto, že je tu takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit (§ 104 odst. 1), nebo že se nedostatek podmínky řízení nepodařilo odstranit (§ 104 odst. 2), popřípadě z jiných důvodů stanovených zákonem,⁶³⁾ anebo odmítne-li návrh (§ 43 odst. 2), je tím řízení skončeno.

§ 114a

(1) Nebylo-li rozhodnuto podle § 114 odst. 2, připraví předseda senátu jednání tak, aby bylo možné věc rozhodnout zpravidla při jediném jednání.

(2) Za tím účelem předseda senátu

- a) žalovaného, popřípadě ostatní účastníky, kteří nepodali návrh na zahájení řízení, vyzve, aby se ve věci písemně vyjádřili a aby soudu předložili listinné důkazy, jichž se dovolávají, ledaže se takový postup jeví s ohledem na povahu věci neúčelným;
- b) účastníky řízení upozorní na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona o sociálních službách, je-li to vhodné;
- c) vyžádá si právu o skutečnostech, které mají význam pro řízení a rozhodnutí (§ 128);
- d) ustanoví znalce, jsou-li splněny podmínky podle § 127;
- e) zajistí, aby bylo možno při jednání provést potřebné důkazy, a jestliže je to účelné, může provést důkaz prostřednictvím dožádaného soudu;
- f) zjistí názor Úřadu pro ochranu osobních údajů, souvisí-li předmět řízení bezprostředně s otázkou ochrany osobních údajů, a
- g) činí jiná vhodná opatření.

§ 114b

(1) Vyžaduje-li to povaha věci nebo okolnosti případu, jakož i tehdy, bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, může předseda senátu místo výzvy podle § 114a odst. 2 písm. a) nebo nebylo-li takové výzvě řádně a včas vyhověno, žalovanému usnesením uložit, aby se ve věci písemně vyjádřil a aby v případě, že nárok uplatněný v žalobě zcela neuzná, ve vyjádření vyličil rozhodující skutečnosti, na nichž staví svoji obranu, a k vyjádření připojil listinné důkazy, jichž se dovolává, popřípadě označil důkazy k prokázání svých tvrzení; to neplatí ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2), nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti.

(2) K podání vyjádření podle odstavce 1 předseda senátu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 30 dnů od doručení usnesení. Bylo-li o věci rozhodnuto platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem nebo evropským platebním rozkazem, určí tuto lhůtu až ode dne uplynutí lhůty k podání odporu proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu.

(3) Usnesení podle odstavce 1 nelze vydat nebo doručit po přípravném jednání podle § 114c nebo po prvním jednání ve věci.

(4) Usnesení podle odstavce 1 musí být žalovanému doručeno do vlastních rukou. Náhradní doručení je vyloučeno; to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Usnesení nesmí být žalovanému doručeno dříve než žaloba.

(5) Jestliže se žalovaný bez vážného důvodu na výzvu soudu podle odstavce 1 včas nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaký vážný důvod mu v tom brání, má se za to, že nárok, který je proti němu žalobou uplatňován, uznává; o tomto následku (§ 153a odst. 3) musí být poučen. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby.

§ 114c**Přípravné jednání**

(1) Není-li možné o věci samé rozhodnout bez nařízení jednání, nebylo-li nebo nemůže-li být postupem podle § 114a odst. 2 jednání připraveno tak, aby bylo možné věc rozhodnout při jediném jednání, a nepostupoval-li podle § 114b, předseda senátu, s výjimkou sporů a jiných právních věcí, v nichž se takový postup jeví s ohledem na okolnosti případu neúčelným, nařídí a provede přípravné jednání.

(2) K přípravnému jednání předvolá předseda senátu účastníky a jejich zástupce, popřípadě též další osoby, jejichž přítomnosti je třeba. Předvolání k přípravnému jednání musí být doručeno do vlastních rukou. Náhradní

doručení je vyloučeno; to neplatí, doručuje-li se prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky.

(3) Při přípravném jednání předseda senátu zejména

- a) v součinnosti s účastníky objasní, zda jsou splněny podmínky řízení, a případně přijme opatření k odstranění zjištěného nedostatku podmínek řízení,
- b) vyzve účastníky, aby do protokolu doplnili svá potřebná tvrzení o skutečnostech rozhodných pro věc a návrhy na provedení důkazů k jejich prokázání a aby splnili své další procesní povinnosti, a poskytne účastníkům potřebná poučení; § 118a zde platí obdobně,
- c) pokusí se o smírné vyřešení věci (§ 99),
- d) může účastníkům řízení nařídít první setkání s mediátorem podle § 100 odst. 2, je-li to účelné a vhodné,
- e) uloží účastníkům řízení další procesní povinnosti potřebné k dosažení účelu řízení.

(4) Procesní povinnosti podle odstavce 3 jsou účastníci povinni splnit do skončení přípravného jednání. Z důležitých důvodů soud účastníkům poskytne na žádost některého z nich lhůtu k doplnění tvrzení o skutečnostech rozhodujících pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností; tato lhůta nesmí být delší než 30 dnů.

(5) Před skončením přípravného jednání předseda senátu poučí přítomné účastníky o tom, že ke skutečností uvedeným a k důkazům označeným po skončení přípravného jednání, popřípadě po uplynutí lhůty podle odstavce 4 věty druhé, může být přihlédnuto jen za podmínek uvedených v § 118b odst. 1.

(6) Nedostaví-li se žalovaný k přípravnému jednání, ačkoliv byl řádně a včas předvolán nejméně 20 dnů předem a řádně mu byla doručena žaloba, aniž by se včas a z důležitých důvodů omluvil, má se, s výjimkou věcí, v nichž nelze uzavřít a schválit smír (§ 99 odst. 1 a 2), nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, za to, že uznává nárok, který je proti němu uplatňován žalobou; o tomto následku (§ 153a odst. 3) musí být poučen v předvolání k přípravnému jednání. To neplatí, jsou-li splněny předpoklady pro zastavení řízení nebo odmítnutí žaloby.

(7) Nedostaví-li se k přípravnému jednání žalobce nebo jiný navrhovatel, ačkoliv byl řádně a včas předvolán nejméně 20 dnů předem, aniž by se včas a z důležitých důvodů omluvil, soud řízení zastaví; o tomto následku musí být poučen v předvolání k přípravnému jednání.

Jednání**§ 115**

(1) Nestanoví-li zákon jinak, nařídí předseda senátu k projednání věci samé jednání, k němuž předvolá účastníky a všechny, jejichž přítomnosti je třeba.

(2) Předvolání musí být účastníkům doručeno tak, aby měli dostatek času k přípravě, zpravidla nejméně 10 dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, pokud nepředcházelo přípravné jednání.

§ 115a

K projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníků předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí.

§ 116

(1) Jednání je veřejné.

(2) Veřejnost může být pro celé jednání nebo pro jeho část vyloučena, jen kdyby veřejné projednání věci ohrozilo tajnost utajovaných informací chráněných zvláštním zákonem,⁵⁶⁾ obchodní tajemství, důležitý zájem účastníků nebo mravnost.

(3) Jestliže byla veřejnost vyloučena, soud může povolit jednotlivým fyzickým osobám, aby byly při jednání nebo jeho části přítomny; současně je poučí, že jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všem, co se při jednání o utajovaných informacích, obchodním tajemství nebo zájmech účastníků dozvěděly.

(4) I když veřejnost nebyla vyloučena, může soud odepřít přístup k jednání nezletilým a fyzickým osobám, u nichž je obava, že by mohli rušit důstojný průběh jednání.

§ 116a

(1) Účastník má během jednání právo na konzultace s osobou, která mu podle občanského zákoníku může napomáhat při rozhodování (podpůrce); je-li takových osob více, zvolí si účastník jednu z nich. Ustanovení § 23 tím není dotčeno.

(2) Namítne-li v průběhu řízení podpůrce účastníka vlastním jménem neplatnost právního jednání učiněného podporovaným účastníkem, soud k této námitce v řízení přihlédne.

§ 117

(1) Předseda senátu zahajuje, řídí a končí jednání, uděluje a odmítá slovo, provádí dokazování, činí vhodná opatření, aby zajistil splnění účelu jednání, a vyhláší rozhodnutí. Dbá přitom, aby jednání probíhalo důstojně a nerušeně a aby věc mohla být úplně, spravedlivě a bez průtahů projednána.

(2) Ve věcech příslušejících senátu mohou jednotlivé úkony při dokazování provádět se souhlasem předsedy také členové senátu.

(3) Kdo ve věcech příslušejících senátu nesouhlasí s opatřeními předsedy senátu, které učinil při jednání, může žádat, aby rozhodl senát.

§ 118

(1) Po zahájení jednání předseda senátu vyzve žalobce (navrhovatele), aby přednesl žalobu (návrh na zahájení řízení) nebo sdělil její obsah, a žalovaného (ostatní účastníky řízení), aby přednesl nebo sdělil obsah podaných písemných vyjádření ve věci; podání nepřítomných účastníků přečte nebo sdělí jejich obsah předseda senátu. Žalovaného (jiného účastníka), který dosud neučinil písemné podání, předseda senátu vyzve, aby se ve věci vyjádřil. Je-li to potřebné, předseda senátu účastníka též vyzve, aby svá tvrzení doplnil a aby navrhl k prokázání svých tvrzení důkazy.

(2) Po provedení úkonů podle odstavce 1 předseda senátu sdělí výsledky přípravy jednání a podle dosažených výsledků řízení uvede, která právně významná skutková tvrzení účastníků lze považovat za shodná, která právně významná skutková tvrzení zůstala sporná a které z dosud navržených důkazů budou provedeny, popřípadě které důkazy soud provede, i když je účastníci nenavrhli.

(3) Nestanoví-li zákon jinak, určuje další průběh jednání předseda senátu podle okolností případu.

§ 118a

(1) Ukáže-li se v průběhu jednání, že účastník nevyklíčil všechny rozhodné skutečnosti nebo že je uvedl neúplně, předseda senátu jej vyzve, aby svá tvrzení doplnil, a poučí jej, o čem má tvrzení doplnit a jaké by byly následky nesplnění této výzvy.

(2) Má-li předseda senátu za to, že věc je možné po právní stránce posoudit jinak než podle účastníkovy právního názoru, vyzve účastníka, aby v potřebném rozsahu doplnil vyklíčení rozhodných skutečností; postupuje přitom obdobně podle odstavce 1.

(3) Zjistí-li předseda senátu v průběhu jednání, že účastník dosud nenavrhli důkazy potřebné k prokázání všech svých sporných tvrzení, vyzve jej, aby tyto důkazy označil bez zbytečného odkladu, a poučí jej o následcích nesplnění této výzvy.

(4) Při jednání předseda senátu poskytuje účastníkům poučení též o jiných jejich procesních právech a povinnostech; to neplatí, je-li účastník zastoupen advokátem nebo notářem v rozsahu jeho oprávnění stanoveného zvláštními předpisy.⁵⁷⁾

§ 118b

(1) Ve věcech, v nichž byla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účastníci uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení přípravného jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která jim byla poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností (§ 114c odst. 4). Pokud nebyla provedena příprava jednání podle § 114c, mohou účast-

nici uvést rozhodné skutečnosti o věci samé a označit důkazy k jejich prokázání jen do skončení prvního jednání, popřípadě do uplynutí lhůty, která byla účastníkům poskytnuta k doplnění tvrzení o skutečnostech významných pro věc, k podání návrhů na provedení důkazů nebo ke splnění dalších procesních povinností. K později uvedeným skutečnostem a označeným důkazům smí soud přihlídnout, jen jde-li o skutečnosti nebo důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po přípravném, a nebylo-li provedeno, po prvním jednání nebo které účastník nemohl bez své viny včas uvést, jakož i ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle § 118a odst. 1 až 3.

(2) Byla-li připuštěna změna žaloby (§ 95), nejsou tím účinky podle odstavce 1 dotčeny. Došlo-li k přistoupení dalšího účastníka (§ 92 odst. 1) nebo záměně účastníka (§ 92 odst. 2), nastávají ve vztahu s novými účastníky účinky podle odstavce 1 skončením prvního jednání, které bylo nařízeno po přistoupení nebo záměně účastníka a které se ve věci konalo; o tom musí být účastníci poučeni v předvolání k tomuto jednání.

(3) Omezení podle odstavců 1 a 2 neplatí v případech, že účastníci nebyli řádně poučeni podle odstavce 2 části druhé věty za středníkem nebo podle § 114c odst. 5.

§ 118c zrušen

§ 119

(1) Jednání může být odročeno jen z důležitých důvodů, které musí být sděleny. Nebrání-li tomu okolnosti případu, oznámí předseda senátu při odročení jednání den, kdy se bude konat další jednání; ustanovení § 115a zde platí obdobně.

(2) K dalšímu jednání musí být účastníci předvoláni zpravidla nejméně pět dnů předem.

(3) Došlo-li ke změně v obsazení soudu, předseda senátu na začátku dalšího jednání sdělí obsah přednesů a provedených důkazů.

§ 119a

(1) Před skončením jednání je předseda senátu povinen účastníky přítomné při jednání poučit, že všechny rozhodné skutečnosti musí uvést a že důkazy musí být označeny dříve, než ve věci vyhlásí rozhodnutí, neboť později uplatněné skutečnosti a důkazy jsou odvolacím důvodem jen za podmínek uvedených v § 205a. Ustanovení § 118b a § 175 odst. 4 část první věty za středníkem tím nejsou dotčena.

(2) Jestliže účastníci ani po poučení podle odstavce 1 nové skutečnosti a důkazy neuvedou, jestliže nové skutečnosti a důkazy byly uplatněny v rozporu s § 118b nebo § 175 odst. 4 část první věty za středníkem nebo

jestliže soud rozhodl, že navrhované důkazy neprovede, předseda senátu účastníky vyzve, aby shrnuli své návrhy a aby se vyjádřili k dokazování a ke skutkové a k právní stránce věci.

HLAVA DRUHÁ **DOKAZOVÁNÍ**

Důkazní povinnost **§ 120**

(1) Účastníci jsou povinni označit důkazy k prokázání svých tvrzení. Soud rozhoduje, které z navrhovaných důkazů provede.

(2) Soud může provést jiné než účastníky navržené důkazy v případech, kdy jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu a vyplývají-li z obsahu spisu. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny.

(3) Soud může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

§ 121

Není třeba dokazovat skutečnosti obecně známé nebo známé soudu z jeho činnosti, jakož i právní předpisy uveřejněné nebo oznámené ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv nebo v předcházející obdobné sbírce.

Provádění důkazů **§ 122**

(1) Dokazování provádí soud při jednání.

(2) Je-li to účelné, může být o provedení důkazu dožádán jiný soud nebo předseda senátu může důkaz z pověření senátu provést mimo jednání, anebo lze důkaz provést s využitím videokonferenčního zařízení. Účastníci mají právo být přítomni u takto prováděného dokazování. Jeho výsledky je třeba vždy při jednání sdělit.

(3) Senát může vždy rozhodnout, aby provedené důkazy byly doplněny nebo před ním opakovány.

§ 123

Účastníci mají právo vyjádřit se k návrhům na důkazy a ke všem důkazům, které byly provedeny.

§ 124

Dokazování je třeba provádět tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích chráněných zvláštním zákonem⁵⁶⁾ a jiná zákonem stanovená nebo státem uznávaná povinnost mlčenlivosti. V těchto případech lze provést výslech jen tehdy, jestliže vyslýchaného zprostil povinnosti mlčenlivosti příslušný orgán nebo ten, v jehož zájmu má tuto povinnost; priměřeně to platí i tam, kde se provádí důkaz jinak než výslechem.